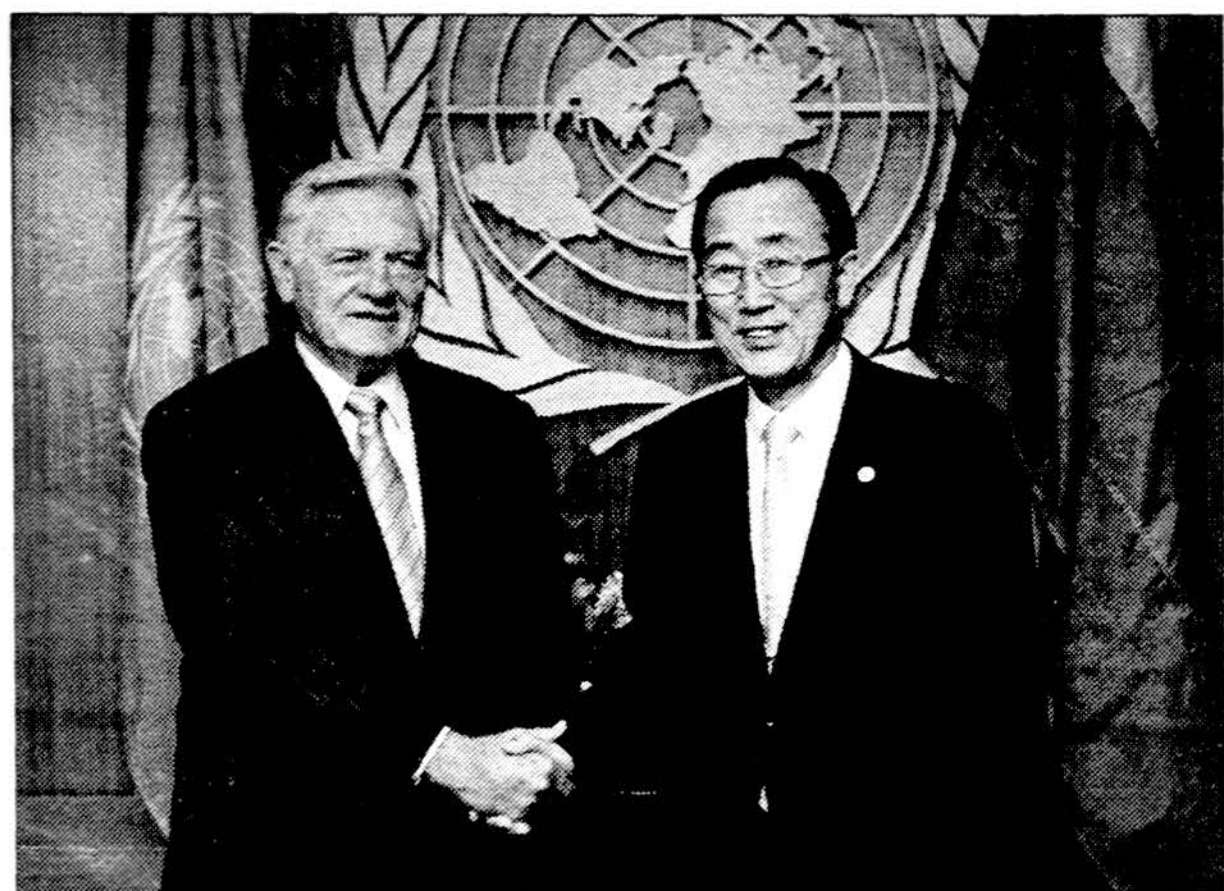

V. Adamkus: istorijos faktų negalima slėpti ar klastoti

LR prezidentas V. Adamkus su JT Generaliniu sekretoriumi Ban Ki-moon JT būstinėje New York.
UN Photo/Evan Schneider.

Ann Charles,
JT korespondentė
Specialiai „Draugui“ iš
New York

Rugsėjo 22-26 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus lankėsi su oficialiu vizitu New York, JAV. Čia jis skaitė pranešimą Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 62-oje sesijoje, buvo šiltai priimtas Amerikos Lietuvių Bendruomenės, Lietuvos Respublikos generalinio konsulato New York, Lietuvos Respublikos nuolatinės atstovybės prie Jungtinių Tautų bei Lietuvos Respublikos ambasados Washington.

DC. Sugrįžęs po kelionės Prezidentas sutiko atsakyti į keletą dienraščio klausimų.

— Rugsėį kalbėdamas Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje minėjote, jog Lietuva deda visas pastangas, kad įvykdytų Europos Sąjungos įsipareigojimą iki 2020 metų sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 20 procentų palyginti su 1990 metų lygiu ir kaip vieną iš žingsnių minėjote, kad Lietuva pernai pasodino 21,000 hektarų naujų miško plotų, prilygstančių 32,000 futbolo laukų. Kiek esate tikras,

kad Lietuvai – ES narei – tikrai pavyks sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą?

— Manau, kad Lietuva savo pavyzdžiu turi rodyti drauge su kitomis valstybėmis siekianti laikytis prisiimtų įsipareigojimų. Mes vykdome konkrečius planus, turinčius mažinti šiltnamio efektą, tad vieną iš tokių konkrečių žingsnių savo kalboje ir minėjau. Tačiau šioje srityje reikia stiprinti ir mūsų verslo, ir visų žmonių sąmoningumą, stiprinti suvokimą, kad nuo paprastų kiekvieno gyventojo pasirinkimų priklauso galutinis rezultatas. Jei visi įsisąmoninsime, kad privalu tausoti mus supančią gamtą, savo gyvenamąją aplinką, tikiu, kad rezultatų pasieksime.

— Klausydamiesi Jūsų kalbos daugelis atkreipė dėmesį į raginimą netoleruoti mėginimų suklastoti istorinius faktus apie sovietinę Baltijos valstybių okupaciją ir neigti Didįjį Ukrainos badą, nusinešusių milijonus žmonių gyvybių. Jūsų nuomone, kodėl yra taip svarbu tarptautinėse tribūnose (pavyzdžiui, Žmogaus Teisių Taryboje Ženevoje ar Jungtinių Tautų būstinėje New York) užkirsti kelią dezinformacijai ir sustabdyti neteisingos informacijos platinimą?

— Labai svarbu apie istorinę tiesą kalbėti ne tik šiose aukščiausiose institucijose, bet ir kitomis progomis. Tačiau iš Jūsų minimų institucijų girdimi

Nukelta į 4 psl.

Vėlinių Mišios

Plevenant žvakėms
Švyti altorius:
Memento mori,
Memento mori.

Sustingęs sieloj
Vilties piliorius:
Memento mori,
Memento mori.

Kyla aukštybėn
Angelų choras:
Memento mori,
Memento mori.

Baigėsi mišios –
Tyla šventorius:
Memento mori,
Memento mori.

Pranciška
Regina
Liubertaitė

PERIODICALS

S50 P1 051508 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

*****ORIGIN MIXED AUC 604

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-31-07

Šiame numeryje:

- Lietuvių telkiniuose. Brooklyn pagerbta M. Kliveckienė (p. 1). Šiek tiek apie „Provinciją“ Fort Myers (p. 2, 8)
- Nyderlandų fondų pagalba Lietuvai – 15 metų (p. 4)
- V. Adamkus: Istorijos faktai negali būti slepiami ar klastojami (p. 1, 4)
- Laiškai, nuomonės, komentarai (p. 5)
- Indija prieš 20 metų (23) (p. 9)
- J. A. Jūragio sugrįžimas į Lietuvą (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD – 2.39 LT
1 EUR – 3.45 LT

A. Ramonaitė: ar Lietuvai tikrai reikia internetinio balsavimo?

Vilnius, spalio 31 d. (ELTA) — Argumentai, dėl ko Lietuvai reikia internetinio balsavimo, atrodo per silpni, teigia VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto dėstytoja doc. dr. Ainė Ramonaitė. Politologės tikinimu, tokio balsavimo slaptumo kaip mes supratome iki šiol, internetinis balsavimas užtikrinti negali, o ir slapto balsavimo samprata turi būti keičiama, nes jų atsiranda net dvi. Lietuvai prestižo ši naujovė kažin ar pridėtų, Lietuvos rinkėjų suaktyvėjimas irgi vargiai tikėtinas.

A. Ramonaitės teigimu, šalys, mėginusios įsivesti internetinį balsavimą, tarp jų ir internetinio balsavimo koncepciją turinti Lietuva, tokį sprendimą linkusios grįsti esą padidėjančiu rinkėjų aktyvumu.

Tačiau, politologės nuomone, šis argumentas vis dėlto ganėtinai silp-

Ainė Ramonaitė.

Eltos nuotr.

nas: žmogui didžiausius „balsavimo kaštus“ sudaro ne prisiruošimas nueiti iki rinkimų apygardos, bet apsisprendimas, už ką balsuoti.

Nukelta į 6 psl.

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

LIETUVIŲ TELKINIAI

BROOKLYN, NY

MALVINOS KLIVECKIENĖS
PAGERBIMAS

Stovi iš kairės: sūnus Rimas, jo žmona Cynthia, Malvina Kliveckienė, sūnaus Giedriaus žmona Andra ir sūnus Giedrius. Nuotrauka Daivos Kezienės.

Spalio 19 d. Brooklyn vyskupija jau antrus metus iš eilės surengė banketą, kurio metu pagerbiami ypatingai pasižymėję parapijų veikėjai. Šiais metais viena iš 21 pagerbtųjų buvo Malvina Kliveckienė — ilgametė New York lietuviškų organizacijų darbuotoja. Pagerbtieji yra atrenkami tautiniu pagrindu. M. Kliveckienė buvo atrinkta kaip lietuvių atstovė. Pereitais metais iš Apreiškimo parapijos buvo pagerbtas Juozas Rudis.

I šį banketą susirinko apie 650 žmonių, iš jų — 20 lietuvių. Programoje buvo atspausdintos visų pagerbtųjų nuotraukos ir biografijos bei stambiausių aukotojų sąrašas. Renginyje gerokai papildė Brooklyn vyskupijos katalikų migracijos įstaiigos išdą (įėjimo mokestis į renginį buvo 125 dol.). Aprašyme apie M.

Kliveckienę išryškinta Lietuvos okupacija ir trėmimai į Sibirą.

Spalio 21 d. M. Kliveckienė buvo pagerbta ir tarp lietuvių Apreiškimo parapijos salėje kavutės metu.

Brooklyn katalikų vyskupija yra viena didžiausių JAV. Jai priklauso 1.8 mln. tikinčiųjų. Ji išsiskiria iš kitų vyskupijų ypatingai gausia tautybių įvairove — net 67 tautinės grupės garbina Viešpatį skirtingomis kalbomis. Brooklyn vyskupija pirmoji pripažino tautinių parapijų reikšmę ir 1971 m. įkūrė katalikų migracijos įstaiigą vyskupijos rūmuose. Šios įstaiigos tikslas yra paremti įvairius parapijų projektus. Kiek teko patirti, lietuviai tokios paramos per 36 metus susilaukė tik vieną kartą. Lietuvių grupę šioje įstaiigoje atstovauja kun. Vytautas Volertas.

Romas Kezys

FORT MYERS, FL

ŠIEK TIEK APIE „PROVINCIJĄ“

DANUTĖ BALČIŪNIENĖ

Kai prieš trejus metus, 2004-ųjų metų lapkričio 14-ąją, Florida pietvakariuose gyvenantys lietuviai atvyko į savo pirmąjį susirinkimą ir nusprendė įkurti apylinkę, visi ne tik kalbėjo, bet ir surašė savo pasiūlymus bendrai veiklai. Vėliau tuos pasiūlymus perrašiau ant vieno lapo ir kartas nuo karto vis atsiverčiau, kad pažiūrėčiau, ką jau padarėme ir kokie darbai dar laukia ateityje.

Tada vienas iš pasiūlymų buvo kurti dramos būrelį. Pamenu, kai juokaudamos mudvi su Irma Gulbinaite išėjome į salės vidurį ir garsiai pareiškėme: „O mes norime vaidinti.“

Apsidžiaugiau, kad šis Irmos noras neišblėso ir šį pavasarį, kai, ilgai ieškojusios, pagaliau su dukra Inga internete aptikome Milčiaus (Jono Katkevičiaus) pjesę „Provincijos aistros“ ir nusprendėme ją pastatyti. Vaidinimą radome toki, kokio reikėjo — jame buvo net aštuoni vaidmenys moterims ir tik vienas vyrui. Juk visiems turbūt aišku, kad prisikviesti vaidinti vyrus tikrai nėra paprasta. Gaila, kad dramaturgai, rašantys kūrinius saviveiklinei scenai, dažnai to nesuvokia. Na, bet ką padarysi. Yra kaip yra.

Noras vaidinti stipresnis už baime

O mūsų vaidinimui pirmiausia reikėjo būrelio moterų. Be dukros Ingos Balčiūnienės, kuri vaidinimui liepsnoja tokia pat aistra, kaip ir aš, jos mama, bei Irmos Gulbinaitės iš karto prisijungė visur suspėjanti šaunioji Giedrė Avellino. Pakalbintos su-tiko pabandyti Zita Siderienė ir Zina Bartkevičienė. Žinoma, buvome paskelbusios apylinkėje, kad tokį būrelį kuriame, kvietėme ir per lietuvių šventę, bet kaip paprastai aktyvių žmonių pirmiausia randi tarp tų, kurie visada yra šalia. Nauji žmonės pa-

prastai ateina nedrąsiai. Toks atradimas buvo Irena Januškevičienė. Ji kažkam prasitarė, jog gal ir norėtų vaidinti, tad ją ir pakviečiau. Ir kūrybinga šauni moteris greitai tapo ne tik puikia artiste, bet ir gera pagalbininke visoje apylinkės veikloje.

O tada manęs laukė didžiausias netikėtumas ir džiaugsmas. Beieškant atlikėjo vyriškam vaidmeniui, netikėtai paskambino ...Tomas Izdonavičius. Tas pats Tomas, kurį dar paauglystėje užpuolė netikėta liga, dėl kurios jis, jaunas vaikinai, pats save buvo įkalinęs namuose, vengė susitikti su bendraamžiais. Tas pats Tomas, kuriam tuo metu jau visoje Lietuvių Bendruomenėje buvo renkamos lėšos sudėtingai žandikaulio operacijai, iki kurios buvo likę nepilni trys mėnesiai.

— Tomai, — ar čia tikrai tu? — vis dar negalėjau patikėti.

„Prie gero noro, nér blogo oro“

O tada prasidėjo repetitijos, kurioms neturėjome nei patalpų, nei laiko.

Nukelta į 8 psl.

DRAUGAS
(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas — 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausios redaktorė — Dalia Cidzikaite

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorė —
Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

STEIGIAMA MENO TARYBA

Lietuvos Respublikos garbės konsulas Palm Beach, FL Stanley Balzekas, Jr. ėmėsi naujos iniciatyvos — prie konsulato įkurti Meno tarybą. Ši siekį įgyvendinti jam kol kas padeda Florida gyvenanti lietuvių kilmės menininkė Rimgailė Zotovas bei keletas entuziastų. 2008 metais Meno taryba planuoja surengti keletą parodų ir kitų su įvairiais menais susijusių renginių. Taryba kviečia visus besidominčius dailininkus ar meno gerbėjus kreiptis į garbės konsulą Stanley Balzekas, Jr. Meno tarybos įsteigimas ir būsima jos veikla — tai pirmas žingsnis 2009-ųjų link, kuomet tiek Lietuvoje, tiek užsienyje bus švenčiamas Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetis ir šia proga rengiama daug renginių, skatinančių atkreipti visuomenės dėmesį į Lietuvą.

LR Garbės Konsulato Palm Beach Florida info.

PALM BEACH, FL

Alicia Solis, garbės konsulas Stanley Balzekas, Jr., Rimgailė Zotovas ir Elena Damijonaitis susipažįsta su naujaisiais dailininkais Rimgailės Zotovas darbais.

NYDERLANDŲ FONDŲ PAGALBAI LIETUVOJE — PENKIOLIKA METŲ

Š.m. spalio 27 d. „Novotel“ viešbutyje Vilniuje įvyko konferencija, skirta Bendradarbiaujančių Nyderlandų fondų Vidurio ir Rytų Europai veiklos Lietuvoje 15 metų sukakčiai paminėti. Konferencijoje dalyvavo apie šimtas Lietuvos valstybinių ir nevyriausybinių socialinės pagalbos, švietimo, gydymo įstaigų, bažnytinių paramos organizacijų vadovų, taip pat Nyderlandų Karalystės ambasadorė Lietuvoje Annemieke Ruijgrok, atstovai iš Latvijos, Estijos, Karaliaučiaus srities.

Per praėjusius 15 metų Bendradarbiaujantys Nyderlandų fondai, finansuojantys socialinės paskirties pastatų remontus bei atnaujinimą, skyrė apie 20 mln. litų, kurie buvo panaudoti įgyvendinant 900 projektų praktiškai visuose Lietuvos regionuose. Fondus Lietuvoje atstovavo preciziška lėšų panaudojimo kontrole ir sąžiningumu pagarsėjęs Octave Regout, projektų atrinkimą ir vertinimą vykdė fondų patarėjų taryba (pirmininkas – VDU psichologijos profesorius, habil. dr. Antanas Goštautas, projektų koordinatorė – kauniečių inžinierė Žydrė Grabauskienė).

Konferenciją pradėjo Patarėjų tarybos Lietuvoje pirmininkas A. Goštautas, už sėkmingą bendradarbiavimą lietuviams padėkojo Fondų atstovai O. Regout ir Frohn de Winter. Paramą gavusių organizacijų vardu buvo pakviesti pasisakyti Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių bendrijos „Viltis“ pirmininkė Dana Migaliova, Kalinių globos draugijos pirmininkas Jonas Stašinskas ir „Lietuvos Caritas“ generalinis direktorius kun. Robertas Grigas. Savo žodyje „Caritas“ vadovas padėkojo olandams geradariams už suteiktą paramą sunkiu nepriklausomos Lietuvos atkūrimo laikotarpiu. Jis sakė, kad Bendradarbiaujančių Nyderlandų fondų paskirtos lėšos darė įtaką taip pat ir teigiamam mentaliteto pokyčiams mūsų visuomenėje, griovė kai kuriuos žalingus mitus apie tai, kad žmonės teikia pagalbą tik siekdami sau materialios naudos, kad padedama tik geografiškai, konfesiškai ar kitaip artimiems, kad kiekvieno vargstančiojo bėdos tėra jo paties, o ne valstybės, bendruomenės ar kaimynų problemos. Nyderlandų fondų darbai Lietuvoje ryškiai paliudijo, kad egzistuoja šaltus išskaičiavimus viršijančios, mus jungiančios bendražmogiškos vertybės.

Bendradarbiaujantys Nyderlandų fondai per savo aktyvios veiklos laikotarpį parėmė labai daug „Caritas“ įkurtų įstaigų, kitų bažnytinių pagalbos vargstantiesiems projektų. Todėl neatsitiktinai kaip konferencijos svečiai ir dalyviai buvo pakviesti „Lietuvos Caritas“ atkūrėja, Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargšų seserų kongregacijos sesuo Albina Pajarskaitė, buvę „Caritas“ darbuotojos Vitalija Miklyčienė, Violeta

Dubinskaitė, Vilniaus arkivyskupijos „Caritas“ direktorius Linas Kukuraitis, „Lietuvos Caritas“ reikalų vedėjas Saulius Kelpšas, būrys kolegų iš vyskupijų centruose, dekanatuose ir parapijose veikiančių įstaigų. Kad būtų galima įsivaizduoti suteiktos pagalbos mastus ir įvairovę, užtenka paminėti konferencijoje atstovautų bažnytinių įstaigų spektrą (toli gražu ne visas): Birštono „Caritas“ bendruomenės namai, Maltos ordino Ignalinos grupės pagalbos tarnyba, Pabarčių parapijos vaikų laikinos globos namai, Kretingos pranciškoniškojo jaunimo tarnyba, Marijampolės Šv. Mykolo Arkangelo parapijos namai, Rokiškio Šv. Mato parapijos senelių globos namai, Šiaulių vyskupijos „Caritas“ bendruomenės namai, Telšių vyskupijos „Caritas“ sriubos valgykla ir kt. Vien tik tai Kaune Bendradarbiaujančių Nyderlandų fondų paramos dėka buvo suremontuotos ir pritaikytos patalpos tokioms inovacijoms, „Lietuvos Carito“ iniciuotoms įstaigoms, kaip Vaikų gerovės centras „Pastogė“, Slaugos ligoninė, Kartų namai, dienos centras „Vaikų stotelė“, Psichikos ligonių dienos užimtumo centras, Benamių nakvynės namai. Visos minėtos institucijos ir dabar sėkmingai veikia, be jų sunkiai įsivaizduojama Kauno socialinės rūpybos sistema.

Baigiantis konferencijai, įvertinus Bendradarbiaujančių Nyderlandų fondų atliktus darbus bei Lietuvos politinius ekonominius pokyčius, buvo pristatytas sumanymas užbaigti tiesioginę finansinę šalpą, o ligšiolinio Fondų įdirbio pagrindu įsteigti Lietuvoje konsultacinę, socialinę „Tekantis vanduo“. Idėją gražia lietuvių kalba susirinkusiems pristatė vienas būsimosios struktūros vadovų, Lietuvoje gyvenantis olandas Alfons de Laat.

Vakare Nyderlandų ambasadorės Annemieke Ruijgrok rezidencijoje Barboros Radvilaitės gatvėje buvo surengtas priėmimas konferencijos dalyviams ir svečiams. Priėmimo metu ambasadorė Nyderlandų karalienės vardu apdovanojo Fondų projektų koodinatorę Žydrę Grabauskienę Order van Oranje-Nassau ordinu už ypatingus nuopelnus stiprinant bendradarbiavimą tarp Nyderlandų Karalystės ir Lietuvos Respublikos. Tai iki šiol pirmasis toks Nyderlandų apdovanojimas Lietuvos piliečiui.

„Lietuvos Caritas“ taip pat sveikina Žydrę Grabauskienę su šiuo aukštu tikrai nuoširdaus ir atsakingo jos darbo įvertinimu. Dėkojame jai ir kitiems Nyderlandų fondų patarėjų tarybos nariams už ilgametį geranorišką bendradarbiavimą, kurio vaisiai, pasklidę visoje Lietuvoje, toliau kviečia mus į krikščionišką solidarumą ir socialiai įsipareigojusią gyvenimą.

„Lietuvos Caritas“
informacija

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Vėlinės — religinė šventė su tautiniu atspalviu

„Commemoratio Omnium Fidelium“ — lotyniškai tai reiškia visų šventųjų paminėjimą. Tai Vėlinės, Katalikų Bažnyčios liturgijos diena, visiems mirusiems paminėti, už juos pasimelsti. Prie to vėl grįšime už poros paragrafų, bet pradėkime nuo pradžios, mano patyrimų pradžios.

Daug kas žino, kad mėgstu keliauti, ypač stovyklauti gamtoje. Per dieną nuvažiuoju ilgus nuotolius, o vakaro prieblandoje mėgstu susikurti laužą ir atsileisti, pasidžiaugti saulėlydžiu, kuris toliau tęsiasi šokinėjančiomis liepsnomis mano laužavietėje. Patinka stebėti liepsnų šokį, sekti kylančius dūmelius, įkvėpti degančių malkų kvapą. Tai daugelio metų ritualas, kuriam iš anksto reikia pasiruošti. Svarbu turėti prakurę malkų. Neperku malkų iš prie parkų esančių prekyviečių, bet stengiuosi atsivežti savo iš namų arba miške šakų susirasti.

Prieš daugelį metų iš savo mamos kiemo gavau vyšnelės atžalą. Ją pasisodinau savo kieme. Vyšnelė išaugo, nešė vaisius, bet su laiku nudžiūvo. Ją nupjovęs gautas malkas paruošiau stovyklavimui. Jas degindamas prisimindavau savo mamą, kuri jau buvo Amžinybėje. Panašiai atsitiko ir su penkiais berželiais svyrūnėliais, atsivežtais iš Dainavos kaimyno Adolfo Vasiulio medelynėlio. Berželiai užaugo, mane ir praeivius džiugino, bet su laiku nudžiūvo. Iš jų supjaustytos malkos irgi mane kurį laiką lydėjo, man bestovyklaujant plačioje Amerikoje, Kanadoje ir net Meksikoje. Prisimindavau ir a.a. Vasiulį, kuris vienu laiku, gyvendamas Debeikiuose, nuomavo kambarį iš mano močiutės.

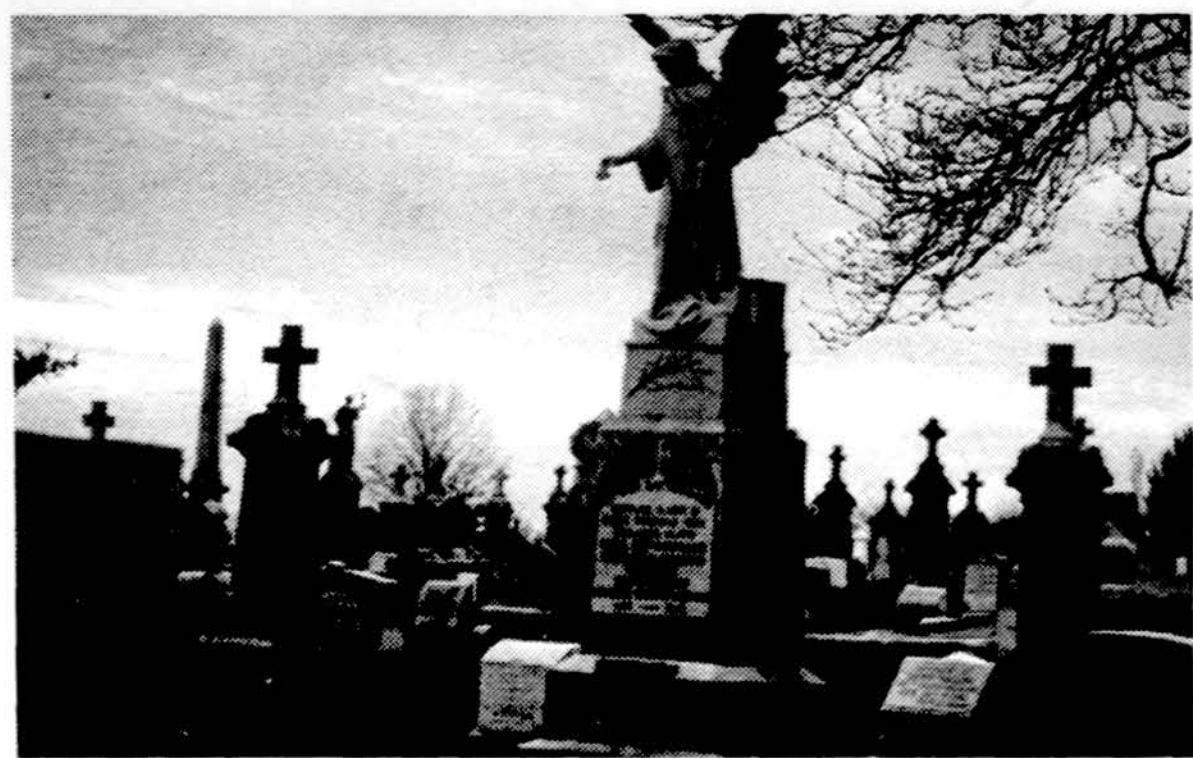
Spalio mėnesio pradžioje vėl teko stovyklauti ir nusibastyti iki North Dakota valstijos. Ten vykdamas prisikroviau supjaustytas lenteles, iš kurių prieš maždaug trisdešimt metų buvau padaręs lovas savo sūnams. Aišku, jas degindamas prisiminiau jų gyvenimą ir, kaip laužo dūmai, kažkur dingusius metus. Taip pat prisiminiau, kad kito mėnesio pradžioje bus Vėlinės. Laužu besidžiaugdamas ir mintyse paskendęs pasižadėjau grįžęs namo apie Vėlines parašyti. Reikiamą informaciją radau bostoniškoje „Lietuvių enciklopedijoje“.

Lietuvoje XIX a. viduryje Vėlinės tebuvo pusiau šventė, švenčiama kiekvieno sodžiaus paskirai. Vėlinių išvakarėse pakurdavo pirkį (kitur jaują, pirtį), kad grįžusios giminės vėlės galėtų sušilti. Taip pat padėdavo joms vandens ir rankšluostį, maisto. Pasak žmonių pasakojimo, vėlės atėdavusios vidurnaktį ir trumpai jas galima buvo matyti, bet tik atsitiktinai, ne slapta budint ir jų laukiant. Vėliau tikima, jau krikščionybės poveikyje, Vėlinių naktį tik į bažnyčias tesirinkdavę vėlės, bet jų tyčia ateiti pasižiūrėti taip pat buvo pavojinga.

Vėlinių naktį vėlės susirenkančios ir kapuose, paprastai medžiuose ar kryžių viršuje. Vėlinių dieną buvo įprasta susirinkti į sodžiaus kapinaites visiems, neišskiriant nė vaikų. Čia apdalindavę varguomenę maistu ir kitomis dovanomis, o vėliau, pasimeldę susėdavo prie šeimos kapo ir ten valgydavo, pasikviesdami valgiams ir neturtinguosius. Prieš šiuos kapinaites rengiamus Vėlinių papročius XIX a. viduryje pradėjo kovoti kunigai, drausdami burtis sodžių kapinaitėse ir liepdami dalyvauti Vėlinių pamaldose bei reikalaujami rinktis tik parapijų kapuose. Maisto dėjimo ant kapo paprotys per Vėlines ir Sekmines Varėnos, Sakalo apylinkėse išnyko tik apie 1908 metus. Kitose vietose visas Vėlinių maistas buvo jau XIX a. gale suvežamas į bažnyčias ir išdalinamas parapijos vargšams.

Lietuvoje, ypač Nepriklausomybės laikais, susidarė gražus paprotys Vėlinių dieną puošti kapus ne tik savųjų, bet ir bendrus karių, savanorių ir kitų tautos didvyrių. Kapai sutvarkomi, paruošiami žalumynais, laikomos gedulingos pamaldos. Sovietų okupacijos metais mirusių pagerbimas Vėlinių dieną buvo draudžiamas, nes okupantas tame įžiūrėjo ne tik religinį aktą, bet ir tautinę manifestaciją. Tauta, pagerbdama savo didvyrius, kurie dirbo ir aukojosi už savo kraštą, pabrėžė savo meilę tėvynei.

Amžiną atilsį duok mirusiems, Viešpatie, ir amžinoji šviesa tegul jiems šviečia. Tegul ilsisi ramybėje!

Remkite ir platinkite
katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

www.draugas.or

V. Adamkus: Istorijos faktai negali būti slepiami ar klastojami

Atkelta iš 1 psl. Žodžiai yra labiau paveikūs ir priimami kaip tikri faktai. Todėl iš šių tribūnų privalome pasakyti visą tiesą ir priešintis, jei kas nors bando iškreipti istoriją. Esu įsitikinęs, kad istorijos faktai negali būti slepiami ar klastojami pagal kieno nors užgaidas ar politines nuostatas. Tik tada, kai valstybės priima istoriją tokią, kokia ji yra – tiek su šviesiais, tiek su tamsesniais jos puslapiais – jos išmoksta nekartoti klaidų ir gali netrukdomos, vieningai kurti bendrą ateitį.

— Kaip Lietuva planuoja bendradarbiauti su Lenkija statant naują atominę elektrinę? Kokia Lietuvos pozicija dėl JAV planų naujos priešraketinės gynybos sistemos Lenkijoje ir Čekijoje?

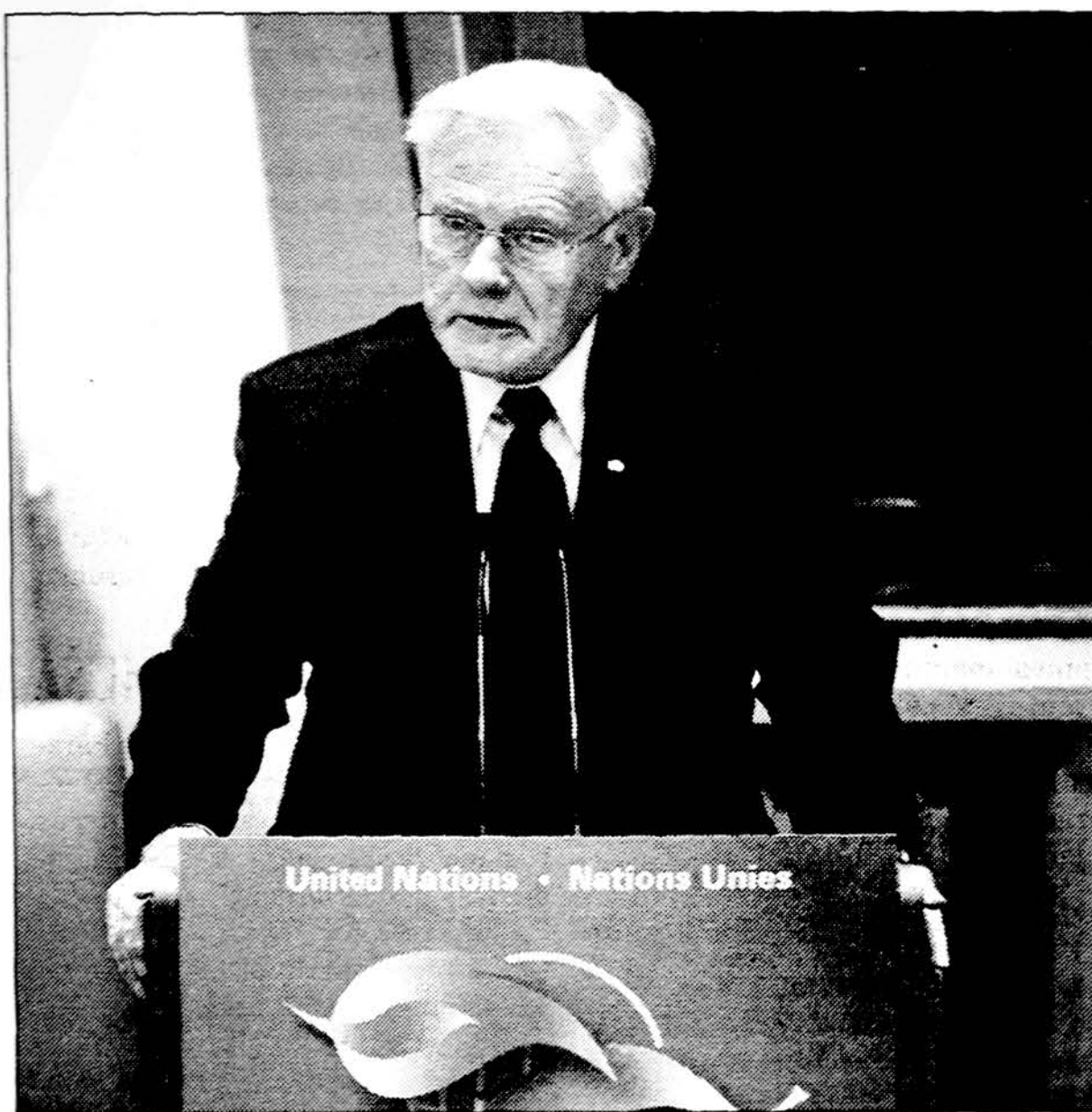
— Šiuo metu yra baigiamos derybos dėl Nacionalinio investuotojo įsteigimo. Įkūrė įmonę, kuri iš Lietuvos pusės rūpinsis naujos atominės elektrinės statyba, galėsime konkrečiai kalbėtis su kaimyninėmis šalimis ir visais, kurie reiškia norą dalyvauti naujojo reaktoriaus statyboje. Tačiau kol kas neužbėkime įvykiams už akių ir jų pernelyg neskubinkime. Šiandien svarbiausia yra tai, kad Lietuva užsitikrėtų energetikos nepriklausomybę: labiau taupytų energijos išteklius, statytų naujas energetines jungtis ir taip nebūtų priklausoma tik nuo vienintelio nepatikimo energijos šaltinio tiekėjo. Saugumo aspektas yra labai svarbus ir kalbant apie naują priešraketinę gynybos sistemą, dėl kurios JAV derasi su Čekija ir Lenkija. Galiu pasakyti, kad Lietuva sveikina kiekvieną žingsnį, kuris stiprina saugumą regione.

— Susitikime su JT Generaliniu sekretoriumi Ban Ki-moon greta kitų temų aptarėte ir Gruzijos-Rusijos konfliktą bei Kosovo statuso klausimą. Kokia Lietuvos pozicija abiem klausimais? Koks Lietuvos požiūris į Rusiją, toliau besisivaistanciją nepagrįstais kaltinimais Latvijai ir Estijai dėl ten neva pažeidimų rusakalbių mažumų teisių?

— Lietuva labai aiškiai ir ne kartą yra išsakyusi savo poziciją abiem klausimais. Ne kartą ir aš pats asmeniškai esu pažymėjęs, kad būtina taikiai spręsti „išaldytus“ konfliktus ir nepasiduoti provokacijoms tų, kurie norėtų įtampą tik padidinti. Mes nuosekliai remiame nuostatą, kad šiuose procesuose turėtų aktyviai dalyvauti ir tarptautinė bendruomenė, tarptautinės organizacijos. Atsakymas į šį klausimą taip pat yra glaudžiai susijęs su mano jau minėta istorinės tiesos svarba. Todėl šie konfliktai turi būti sprendžiami atsivėlgiant į istorinę tiesą, o ne vadovaujantis jos interpretacijomis. Latvijos ir Estijos reikalų nenorėčiau komentuoti, tačiau esu tikras, kad abi kaimyninės valstybės civilizuotai ir demokratiškai sprendžia savo vidaus klausimus. Galiu palinkėti mūsų kaimynams likti ištikimais savo principams ir nesileisti įtraukiamiems į konfliktus, kurių galbūt kai kas ir siekia.

— Šių metų balandžio mėnesį

susitikimo su Popiežiumi Benediktu XVI metu iškėlėte klausimą dėl lietuvių Aušros Vartų bažnyčios New York išsaugojimo. Tąsyk Šventasis Tėvas sakė, kad jam ši problema žinoma ir žadėjo ją aptarti su JAV vyskupais, taigi būtų įdomu sužinoti, ar sulaukėte kokios nors žinios iš Vatikano?

LR prezidentas Jungtinių Tautų aukšto lygio renginyje dėl klimato kaitos skaito pranešimą „Pasekmių sušvelninimas: išmetamų teršalų mažinimas ir klimato stabilizavimas – mūsų bendros ateities apsauga“.

UN Photo/Paulo Filgueiras.

— Manau, kad atėjo laikas pripažinti sunkią ir skaudžią tiesą – šios bažnyčios išsaugojimu imta rūpintis per vėlai, kai JAV vyskupija jau buvo priėmusi esminius sprendimus, dėl kurių Aušros Vartų bažnyčios uždarymo procesas tapo negrįžtamas. Todėl šiandien privalome galvoti, kaip elgtis, kad panašus likimas neištiktų kitų lietuvių centrų užsienyje. Tai ypač priklauso nuo pačių bendruomenių pastangų ir indėlio. Juk tokie centrai gali būti gyvybingi tik tuomet, kai patys lietuviai aktyviai dalyvaus jų veikloje, juose lankysis ir juos puoselės. Puikiai suprantu, kad lietuvių centrų svarbą mūsų tautos istorijoje pervertinti būtų sunku. Juk išties dešimtmečius jie telkė ir šandien telkia emigracijoje atsikūrusius lietuvius, suteikia jiems stiprybės ir tikėjimo esant lietuvių bendruomenę, remia nevyriausybines organizacijas?

— Savo sausio 26-osios dienos laiške kardinolui Edward Egan minėjote, jog lietuvių Aušros Vartų bažnyčia yra tapusi ne tik religiniu, bet ir kultūriniu išeivijos lietuvių centru. Ar planuojate Jo Eminencijai parašyti dar kartą, o galbūt su juo susitikti pokalbiui? Ar turite vilties, jog lietuvių Aušros Vartų bažnyčia gali būti išsaugota?

— Suvokių, kad lietuvių salų užsienyje išsaugojimas yra labai svar-

bus. Todėl ir aš, ir kitos Lietuvos institucijos labai aktyviai įsitraukė į lietuvių bendruomenės pastangas, nukreiptas išsaugoti lietuvių Aušros Vartų ir kitas uždaryti parengtas lietuviškas bažnyčias užsienyje. Deja, galiu tik pakartoti, žinios apie tokių planus mane pasiekė pavėluotai, kai uždarymo proceso sustabdyti jau buvo nebeįmanoma. Kodėl taip įvyko,

konkrečios ministerijos bei savivaldybės. Tad konkrečius projektus parengusios organizacijos turi puikių galimybių juos pateikti valstybės institucijoms ir fondams bei gauti tikrai svarią finansinę paramą.

— Baigiantis vasarai Jungtinių Tautų fotografijos asociacija JT būstinėje New York surengė fotografijos parodą „Kultūrinio palikimo išsaugojimas“. Joje nemažai vietos buvo skirta Vilniui – 2009-ųjų Europos kultūros sostinei, taip pat kaimyninių Baltijos valstybių sostinėms Rygai ir Talinui bei Aušros Vartų bažnyčios New York praeičiai, dabarčiai ir ateičiai. Kokia būtų Jūsų nuomonė apie galimybę JT būstinėje dažniau pristatinti Lietuvos kultūrą ir taip formuoti šalies įvaizdį bei atverti langą į pasaulį mūsų menininkams ir fotografams?

— Tikrai sveikinu tokias iniciatyvas ir manau, kad mūsų diplomatai ir misijos Jungtinėse Tautose darbuotojai aktyviai darbuojasi, siekdami kuo geriau pristatyti Lietuvą. Linkiu, kad panašios parodos ar kitos Lietuvą pristatančios iniciatyvos vyktų dar dažniau.

— Baltijos valstybių sąjunga buvo akivaizdžiai matoma tiek per Baltų Vienybės dieną, tiek per Jūsų vizitą New York, kai Jūs drauge su Latvijos ir Estijos prezidentais lankėtės New York biržoje. Kokia buvo Lietuvos reakcija, kai buvo surengti išpuoliai prieš Estijos kompiuterinius tinklus ir kai Taline – po sprendimo iš miesto centro iškelti bronzinį kario paminklą – kilo riaušės?

— Galiu priminti, kad Lietuva buvo pirmoji valstybė, kuri pačiu aukščiausiu lygiu reagojo į žinias apie Taline sukeltas riaušes ir kompiuterinių tinklų ataką. Tuomet, dar viešėdamas Vatikane, aiškiai pasakiau, kad Lietuva su nerimu stebi įvykius Estijoje ir palaiko Estijos valdžios poziciją. Po to sekė ir konkretūs žingsniai – mūsų šalies atitinkamos institucijos Estijai pasiūlė visą įmanomą pagalbą, kokios mūsų Baltijos kaimynai tik galėtų pririnkti ir kurią mes esame pajėgūs suteikti.

— Paskutinis klausimas apie neseniai Anapilin išėjusį šviesios atminties Kazį Lozoraitį. Kokį pėdsaką Jūs atmintyje paliko tiek jis, tiek Jo brolis ir Jūsų bendražygis Stasys Lozoraitis?

— Nepaprastai ryškų ir gilų pėdsaką. Jie buvo tikri Lietuvos valstybės kūrėjai, jiems dėl Lietuvos nuolat skaudėjo širdys. Visas Kazio ir Stasio Lozoraičių gyvenimas buvo susijęs su valstybės kūrimu. Laisvė, teisingumas, pagarba žmogui lydėjo visus jų darbus. Jie savo gyvenimuose aiškiai vadovavosi tvirtais idealais ir principais, Jie svariai prisidėjo prie Lietuvos atstovavimo tarptautinėje politikoje. Kazys ir Stasys Lozoraičiai lieka šviesiausiais pavyzdžiais mūsų jaunajai diplomatijai. Jų intelektas, profesionalumas, asmeninė šiluma ir ramybė kėlė pagarbą mums visiems ir kolegoms užsienio diplomatomams.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

ATSIPRAŠYMAS SU KOMENTARU

2007 m. spalio 6 d. „Draugas“ išspausdino straipsnį, pavadinimu „Apmąstymai iš Ellicott miestelio: Lietuvis 'fundamentalistas'“, kuriame išsakyta kritika ankstesnio mano reportažo Lietuvos radijui „Keleiviai iš Amerikos autobuso“ atžvilgiu. Perskaičiusi Juozo Gailos tekstą, supratau, kad įžeidžiau daug garbingų žmonių, ir dėl to norėčiau nuoširdžiai atsiprašyti.

Mano radijo pranešimas rėmėsi vien išpūdziais iš kelių dienų vizito Čikagoje. Tai nebuvo akademinis tekstas, nebuvo ir analizė, paremta tyrimu. „Mokslininko dienoraščio“ rubrikoje tik norėjau pasakyti tai, apie ką galvojau ir kodėl nuliūdau būdama didžiausioje JAV lietuvių bendruomenėje. Tai asmeniniai, subjektyvūs apmąstymai, bet jie juk turėjo priežastį, nebūčiau to išsigalvojusi. Tiesa ir ta, kad labai gali būti, jog mano išpūdziai paremti netikslia ar klaidinga informacija, bet tokia ji man buvo pristatyta, tokios istorijos man buvo papasakotos.

Visiškai sutinku, kad kai kurie mane nustebinę lietuvių bendruomenės elgesio bruožai, kaip antai, šaipymasis iš kitų etninių grupių, yra būdingi ir kitoms bendruomenėms. Bet aš esu lietuvė ir dėl to jaučiu pareigą kritikuoti lietuvių, o ne

indus, turkus ar rusus. Ši kritika yra kvietimas į dialogą, kvietimas diskutuoti, aptarti dalykus, kurie kartas nuo karto iškyla lietuvių spaudoje ir sukelia aršius ginčus, bet baigiasi vieni kitų įžeidinėjimais. Todėl esu dėkinga už atsakymą į mano pranešimą ir manau, kad tai yra proga daugiau apie tai kalbėti, užuot palikus nesutinkančius tyloje ir gyvenant toliau taip, lyg nieko nebūta.

Suprantu, kad svarbu ginti savo vertybes ir tautinį orumą, todėl Jūsų reakcija į mano tvirtais įrodymais nepagrįstas ir užgauliomis atrodančias pastabas natūrali. Nepapaskojau to, kas būnant su lietuviu Čikagoje man patiko, nepadėkojau itin svetingiems ir draugiškiems ten su tiktiems žmonėms. Jeigu dar nevelu, ačiū! Ačiū poetui Kornelijui Jazbučiui už pirmąsias valandas tolimame krašte, ačiū Aušrelei Sakalaitei, kuri rado laiko man parodyti Čikagą ir rūpinosi manimi kiekvieną rytą, ačiū Vytautui Vepštui už diskusijas ir straipsnius, ačiū Santaros-Šviesos organizatoriams ir dalyviams, su kuriais būti buvo nepaprastai įdomu ir gera.

Atsiprašau ir ačiū.

Ieva Jusionytė
Brandeis University
Waltham, MA

SEPTYNI LIETUVOS STEBUKLAI

Jų yra daug, bet susėdę apsvaistėme, ką labiausia norime iš sąrašą įtraukti. Mūsų pasirinkimai: 1. Aušros vartai; 2. Kernavė; 3. Kryžių kalnas; 4. Nidos kopos; 5. Gedimino pilis; 6. Šv. Petro ir Povilo

bažnyčia; 7. Labanoro giria.

Lauksime paskaityti ir kitų atsiliepimų.

Augis ir Regina Šilgaliai
Willoughby, OH

DAR KARTĄ, PRIEŠ „BAIGIANT“, BET NESITIKINT, KAD KAS PASIKEISTŲ

Drauge visur (iš tikro, ne visur: kartais būna parašyta Bostonas, kartais Boston, kartais Detroitas, kartais Detroit, bet suprantam, kad redakcija dirba žmonių galimybių ribose) vardininko linksniu rašomus kitų kalbų tikrinius daiktavardžius ir vietovių pavadinimus skaitydamas, kartu su Laima Žliobiene (Draugo rugsėjo 26 d. laiškų skyrius), krūpteliu ir aš. Gražina Kriaučiūnienė (Draugo spalio 4 d. laiškų skyrius) mums liepia baigti krūpteliu. Esą, Draugo redakcija nutarė taip rašyti, nes nenori angliško tikrinių daiktavardžių „pagal lietuvišką gramatiką“ daryti.

Tačiau, tikra nesąmonė pasidaro, kada Drauge parašoma „Prezidentas New York susitiko su...“ (rugsėjo 29 d., psl. 14). Tokią, nuo lietuvių kalbos gramatikos „apsaugotą“ straipsnio antraštę skaitant, kyla klausimas, kas yra „Prezidentas New York“ ir kieno jis prezidentas? Anglų kalbos gramatikos Kriaučiūnienė iki galo neišaiškina. Anglų kalboje linksniai nurodomi žodeliais „of“ (arba „s“), „to“, „for“, „with“, „in“ ar „at“, ir keliais kitais, vadinamais „prepositions“, lietuviškai — prielinksniais.

Taigi, šiuo atveju, angliška būtų „su-linksniuota“ „in New York“. Lietuvių kalboje, kuria rašoma Drauge, linksnį paprasčiausia nurodo kaitomos daiktavardžių galūnės.

Aš visai nekrūpteliu, jei angliška kas nors parašo, „Let's meet at Lina's house“. Tokios rašybos nelaukau mano dukters lietuviško vardo „pagal anglišką gramatiką“ darymu ir nesitikiu ir nelaukiu, kad angliška rašantis, mokytis lietuviškai linksniuoti ir parašyti „...Linos house“. Jei apie sūnų Audrių rašydama, parašytų Owedrews — jau krūpteliu. Svetimus tikrinius daiktavardžius lietuviškai rašant, lietuvių kalbos gramatikos sistemos — aiškumo dėlei — nuosekliai derėtų laikyti. Priešinamasi tik pačių žodžių „pagal tarimą“ (nesuprantamai, bet neva „lietuviškai“) perrašymui.

Amerikoj, tiek Draugo redakcija, tiek savo tvarkomam tinklalapy Gražina Kriaučiūnienė gali rašyti kaip tik patinka. Kadangi nesu lietuvių kalbos žinovas, aš pasikliauju kalbos žinovų autoritetu ir pasinaudodamas Amerikos rašto žodžio laisve ir nepriklausomybe nuo bet kokios „kalbos komisijos“, lietuviškai visada

rašau taip, kaip mes išsivijoj nuo 1945 m. iki praėjusio šimtmečio pabaigos beveik visur rašėme. Taigi, rašau taip, kaip, pvz., buvo nurodęs mano tėvo knygos bendraautorius, kalbininkas prof. Pranas Skardžius, kurį vėliau paminėjau.

„Kad būtų mažiau painiavos, mūsų nuomone reikėtų laikytis šios tvarkos: mūsų kalboje jau iš seniau prigijusius vietovardžius reikėtų rašyti mūsų rašyba, pvz.: Maskva, Varšuva, Berlynas, Paryžius, Londonas ir kt., bet šiaip visų kitų vietų pavadinimams reikėtų palikti svetimą rašybą ir kur reikiant pridėti savas galūnes, pvz., Tübingenas, Münchenas, Göttingenas, Reutlingas, Fellbachas ir kt.“ (Rinktiniai raštai 5, Vilnius, 1999, p. 687; cituota iš kalbininko Vytauto Ambrazo straipsnio 1999 m. rugpjūčio 6–12 d. Gimtojo Kalboje).

Per visą tą laiką tokiai rašybai niekur nespriešino ir kitaip rašyti nesiūlė tokie žinomi išsiviję kalbininkai kaip Antanas Salys ir Leonardas Dambriūnas, nei Juozas Vaišnys, nei Lituanistikos Instituto pradininkas Petras Jonikas, nei Antanas Klimas ir nei vienas kitas man žinomas kalbininkas ar laikraščio redaktorius. Taip buvo rašoma visuose išsiviję lietuviškuose laikraščiuose, Lietuvių Enciklopedijoje (ten buvo rašoma,

pvz., „Chicago“) ir visur kitur. Kalboje, kurioje žodžių galūnės linksniuojant kaitomos, prof. Skardžiaus žodžiais „kur reikiant“ (mano pabrūkta, yra nemažai atvejų, kur tokių galūnių ištis nereikia) atsakyti linksniavimo atrodė paikai, kaip lygiai lietuviškų vardu angliškam kilmininko (possesive) linksny gramatiškai teisingai ir suprantamai nebūtų įmanoma parašyti be apostrofo (pagal Kriaučiūnienę, „viršutinio kablelio“).

Būtų gerai, jei Draugo redakcija paaiškintų, kuo pasiremama ji pradėjo tikrines svetimybės vien vardininko linksny rašyti. Jokioj turimoj gramatikoj, jokioj knygoj, jokiam straipsny ar kalbos potvarky tokios nuorodos nesu radęs. Daug kas dabar keičias, tačiau ar turėtume viską keisti be jokio reikalo ir pagrindo, kaip kam į galvą ateina? Jei ką Draugui parašau ir redakcija pagal savo dievą žino kam sugalvotus nutarimus ištaiso, pasijuntu — kaip mano krašte sakydavo — tarsi maišu trenktas. Ir nežinau, kaip tokio jausmo atsikratyti, nes vis tik nesinori, kad kada nors kas nors manytų, jog aš, lietuviškai rašydamas, atsisakiau — kur reikiant — linksniuoti.

Arvydas Barzdukas
Falls Church, VA

PATS MUŠA, PATS RĖKIA

Spalio pabaigoje p. Arvydas Barzdukas į „Laiškų, nuomonių ir komentarų“ skyrių parašė savo komentarus į mano laišką, mane tiesiog vadinamas „Kriaučiūnienė“, o ne pagal čia priimtą mandagų „p. Kriaučiūnienė“, nors esame nuo lagerio laikų pažįstami ir jau 60 metų mane visad vadino „Gražina“. Mano pavadintą „viršutinį kablelį“ pataisė, kad tai apostrofas. Man tai anglicizmas ir aš stengiuosi tokių angliško su lietuviška galūne žodžių nevartoti, nors matau, kaip daug kas taip rašo ir teisina, kad tai tarptautiniai žodžiai. Toliau surašė visą eilę kalbininkų, vieną net citavo, kaip reikia rašyti svetimus vardus su lietuviškomis galūnėmis. Galiausiai klausia: „Būtų gerai, jei Draugo redakcija paaiškintų, kuo pasiremama ji pradėjo tikrines svetimybės vien vardininko linksny rašyti.“

Prisimenu, kad viskas prasidėjo, kai šių metų pavasarį p. A. Barzdukas parašė į „Draugo“, „Laiškų, nuomonių ir komentarų“ skyrių, pašiepdamas angliško vardu rašymą pagal lietuvišką tarseną, pvz., „jusielei“. Po to pasipylė skaitytojų laiškai, nuomonės, kaip rašyti, kad būtų labiau priimtina, kaip vengti anglicizmų su lietuviškomis galūnėmis. Neatmenu, kad būčiau mačiusi laišką iš p. Barzduko. Pagaliau, „Draugo“ redakcija su lituanistės pritarimu nusprendė, kaip ateityje rašys angliškus vardus ir tai spaudoj pranešė šių metų liepos mėn. 11 d. Čia noriu

pastebėti, kad lietuvių kalbininkų surašytos svetimų daiktavardžių rašymui taisyklės galioja Lietuvoje, nes ten žmonės nori matyti svetimų kalbų vardus taip surašytus, kad juos galėtų suprantamai perskaityti, pvz., „Filadelfija“ vietoj „Philadelphia“. Šiame krašte skaitytojai geidė matyti savo miesto ir valstijos vardą bei kitus angliškus tikrinius daiktavardžius taip parašytus, kad galėtų juos atpažinti, t.y. be lietuviškų galūnių. Kaip jau anksčiau rašiau, angliško pavadinimo linksnį galima paryškinti pridedant lietuvišką bendrinį daiktavardį su atitinkamu linksniu, pvz., „New York mieste“. Na, o kas būtų, jei Amerikos kalbininkai nutartų, kad visi pavadinimai turi būti rašomi angliška, be lietuviškų galūnių bei ženklų, antraip pašto darbuotojai nepriims. Tai užrašius voka į Lietuvą „Cown, Wiln, Panewaezh, Creckew, Aleet,“ ir pan. ar tokie laiškai pasiektų adresatą?

Beveik keturiems mėnesiams praėjus po spaudoj paskelbto nutarimo, kaip „Drauge“ bus rašomi angliški tikriniai daiktavardžiai, p. A. Barzdukas pabudo ar iš mėnulio nukrito ir pasigedo lietuviškų galūnių. Vėl nepatenkintas. Vėl pirštais bado. O buvo proga pasisakyti. Kodėl nerašė, tylėjo? Dabar jau viskas pasisakyta, nutarta, užprotokoluota. Belieka pasakyti *sapientis sat* ir eiti prie kitos temos.

Gražina Kriaučiūnienė
Lansing, MI

REIKIA NAUJŲ AKINIŲ

Perskaičius Draugo fondo pirminkės Marijos Remienės laišką „Draugo“ 2007 m. spalio 24 d. „Laiškų“ skyriuje gaunasi logiška išvada, kad man reikalingi nauji akiniai. Gal jie būtų naudingi ir Draugo fondo laiškus rašančiam asmeniui, kad

rudens vajaus laiške pateikiama finansinė informacija būtų tiksli, pagal Draugo fondo finansines apyskaitas.

Bronius Juodelis
Darien, IL

Skaitytojų laiškus galite rasti internetinėje „Draugo“ svetainėje
www.draugas.org

Vyriausiasis komisaras Algirdas Matonis.

Vladimiro Gulevičiaus (ELTA) nuotr.

Kriminalinės policijos vadovui — vyriausiojo komisaro laipsnis

Vilnius, spalio 31 d. (ELTA) — Premjeras Gediminas Kirkilas Lietuvos kriminalinės policijos biuro viršininkui vyresniajam komisarui Algirdui Matoniui suteikė vyriausiojo komisaro laipsnį, trečiadienį pranešė Vyriausybės spaudos tarnyba.

Darbę vidaus tarnybos sistemoje A. Matonis pradėjo 1991 m. Druskininkų miesto policijos komisariato

Kriminalinės policijos jaunesniojo inspektoriaus pareigose.

Prieš šešerius metus A. Matonis pradėjo dirbti Lietuvos kriminalinės policijos biuro nusikalstamumo tyrimo vyriausiojo valdyboje, kur dirbo iki buvo paskirtas Lietuvos kriminalinės policijos vadovu.

Per tarnybos metus A. Matonis skatintas 47 kartus.

Prezidentas vetavo Liustracijos įstatymą

Vilnius, spalio 31 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus dėl formalių priežasčių vetavo Liustracijos įstatymą, kuris apribotų KGB rezervu karininkų tolimesnės karjeros galimybes. Prezidento dekretu nurodoma, kad pagrindinė priežastis — Seimas įstatymą priėmė nesilaikydami įstatymų.

O prezidento atstovai pridėjo, kad jo netenkina ir pats įstatymo turinys, neva prieštaraujantis Konstitucijai. Kaip jis prieštarauja Konstitucijai, nenurodo, tik dėsto poziciją: „į aklavietę“ patekusios liustracijos toks įstatymas neišspręs.

„Prezidentas mano, kad įstatymo priėmimo procedūra ir jo turinys pažeidžia Konstituciją, todėl ir vetuoja šį teisės aktą“, — trečiadienį spaudos konferencijoje sakė prezidento atstovė Rita Grumadaitė.

V. Adamkaus dekretu nėra nurodoma, kaip Seimas turėtų taisyti atmetą įstatymą. R. Grumadaitė komentuoja, kad Konstitucinio Teismo nuomone, prezidentas nėra įpareigotas surašyti savo pasiūlymų.

Prezidento sprendimas vetuoti įstatymą ir kritikuoti jo turinį Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką Algimantą Matulevičių nustebino.

„Man truputį ne visai suprantama. Šis įstatymas yra švelniausias iš viso liustracijos įstatymų pataisų paketo, ir kalbama daugiausia apie naujus liustracijos komisijos formavimo principus, sprendžia daugelį problemų. Visi apribojimai KGB bendradarbiams baigsis 2009 metais“, — dėstė A. Matulevičius.

Jis pastebėjo, kad KGB rezervininkų būklė ir dabar galima išvysti KGB archyvuose, kurie yra atviri.

Vetutuose Liustracijos įstatymo pataisose yra pirmą kartą apibrėžta rezervu karininko sąvoka, tačiau ne-

ra numatyta jokių apribojimų jų veiklai. Tačiau jie būtų įrašyti į specialią įskaitą, bei paviešinti, jei norės tapti Seimo nariu, prezidentu, europarlamentaru, teisėju, prokuroru ar eiti kitas nacionaliniam valstybės saugumui „jautrias“ pareigas.

Prezidento atstovai dėstė, kad šis įstatymas visiškai nesprendžia liustracijos problemų.

„Šis įstatymas, kaip ir prieš tai teiktos iniciatyvos, iš esmės nesureguliuoja liustracijos proceso, kuris, reikia pripažinti, pateko į aklavietę. Fragmentiškais, tik dalinėmis priemonėmis neįmanoma pasiekti istorinio teisingumo“, — perduoda R. Grumadaitė.

Prezidento nuomone, būtina susitarti dėl liustracijos termino, nes baigiasi pirmojo Liustracijos įstatymo numatytų apribojimų galiojimas tiems asmenims, kurie sąmoningai bendradarbiavo su sovietų slapto-siomis tarnybomis.

„Liustracija turi padėti visuomenės susitaikymui. Šio proceso negalima paversti politinės kovos priemone <...> Įstatymas turėtų padėti kurti nacionalinio saugumo sistemą, ginančią valstybę ir jos gyventojus, piliečių teises ir laisves, saugančią nuo užsienio specialiųjų tarnybų poveikio, šantažo ir bandymo įtraukti į neteisėtą veiklą. Įstatymas turi įgyvendinti ir valstybės teisę taikyti asmens lojalumo bei patikimumo valstybei principą“, — mano V. Adamkus.

Prezidentą ypač piktina, jog teismuose pralaimimos dauguma apskųstųjų bylų dėl sąmoningo bendradarbiavimo su KGB.

Taip visuomenės akyse diskredituojama pati liustracijos idėja — nustatyti ir įvertinti asmens ryšius su sovietų slapto-siomis represinėmis struktūromis pobūdį ir garantuoti šalies saugumą, — sakė prezidentas.

A. Ramonaitė: ar Lietuvai tikrai reikia internetinio balsavimo?

Atkelta iš 1 psl.

Estijoje atliktas tyrimas parodė, kad dauguma tų žmonių, kurie balsavo internetu, vis dėlto būtų ir taip balsavę. Rinkiminis aktyvumas Estijoje geriausiu atveju padidėjo tik puse procento. Dėl to Lietuvoje tikėtis didelio rinkėjų aktyvumo irgi nelabai verta, sakė A. Ramonaitė.

Vis dėlto, pasak politologės, Lietuvos atveju argumentas dėl balsavimo aktyvumo gali būti pagrįstas dėl didelio skaičiaus emigrantų. Daug Lietuvos piliečių yra išvažiavę dirbti ir gyventi į užsienį, ir praktiškai dauguma jų nebalsuoja. Vienas iš pateiktųjų argumentų yra tas, kad internetinis balsavimas šiuos žmones suaktyvintų, nes jiems realiai iškyla gana didelių problemų balsuoti.

Tačiau klausimas, ar iš tikrųjų norima, kad emigravę lietuviai imtų staiga balsuoti, lieka gana diskutuoti-nas.

„Užsienyje gyvena daug lietuvių, kurie yra gana atitrūkę nuo Lietuvos, nelabai žino einamųjų realijų, mažai prieina prie informacijos. Ir jeigu kokia partija, tarkime, užsimanytų važiuoti į tas lietuvių gyvenamąsias vietas skleisti agitaciją, kai šie yra savotiškoje informacinėje izoliacijoje, klausimas, koks būtų to rezultatas“, — samprotavo A. Ramonaitė.

Politologės tikinimu, net jeigu būtų kažkokių rinkimų pažeidimų, vis dėlto tai nėra Lietuvos teritorija, todėl kažką vertinti ar stebėti būtų ganėtinai sudėtinga. O ir prognozuoti, už ką emigrantai balsuotų — būtų gana keblu, nes jokių apklausų nėra.

Aišku, balsavimas yra piliečio teisė ir internetiniu balsavimu ji būtų užtikrinama geriau, tačiau kaip tai paveiktų politinę sistemą, pasak politologės, lieka neaišku.

Estijoje vienas argumentas tikrai buvo lemiamas — savo šalies prestižo didinimas.

„Estai iš internetinio balsavimo pasidarė labai gerą šalies reklamą, kuri jiems puikiai, manau, atsipirko“, — sakė A. Ramonaitė.

Estija iš anksto save sieja su elektroniniais dalykais, o paplitęs „Estonia“ įvaizdis yra kuriamas sąmoningai. Estai pirmieji pasaulyje įsivedė elektroninį balsavimą nacionaliniuose parlamento rinkimuose, ir kadangi tą padarė pirmi — jie sulaukė didelio žiniasklaidos dėmesio.

Estija buvo minima kaip labai moderni šalis. Tačiau priežastis, dėl ko buvo įvestas internetinis balsavimas, A. Ramonaitės teigimu, buvo labiau ekonominė nei politinė.

Į klausimą, ar Lietuvai tokia

strategija suveiktų, A. Ramonaitė pažymi, jog esama nuomonės, kad Lietuvai tokia naujovė prestižo pridėtų. Tačiau Lietuvos įvaizdis vis dėlto nėra susietas su elektroninėmis technologijomis, todėl kažin ar poveikis būtų tas pats. Dėl to ir klausimas, ar Lietuvai reikėtų skubėti, lieka atviras, nes kitos šalys į internetinį balsavimą žiūri daug atsargiau.

Pasiteiravus, ar įvedus internetinį balsavimą nėra grėsmės, jog sumažės stebėtojų ratas, galintis pasakyti, kad išrinkta valdžia yra legitimi, politologė sako, jog filosofiskai mąstant apie demokratijai kylančias grėsmes, argumentas, kad esą demokratija taps ekspertinė, yra.

Politikos mokslų specialistė sutinka su tuo, jog esama rizikos, kad tik labai siauras žmonių ratas išmanys, kas vyksta, o paprastas žmogus stebėti ir kontroliuoti rinkimų kaip anksčiau nebegalės.

Argumentą, kad internetinis balsavimas gali padidinti manipuliavimo rinkimų rezultatais galimybę, pasak politologės, sunku paneigti. Tačiau kad šios problemos būtų išvengta, Estijoje žmonės buvo mokomi, kaip veikti internetinė balsavimo sistema. Anot A. Ramonaitės, ir patys estai tikinę, esą tokios problemos nėra — sistema permatoma, auditas prižiūri ir pan.

„Tačiau faktas yra tas, kad paprastas, neapmokytas žmogus nieko toje sistemoje nematys“, — tikino A. Ramonaitė.

Idomus dalykas, kad Lietuvoje, kitaip nei Estijoje, internetinį balsavimą norima daryti per bankų sistemą: dėl to reikia pasitikėjimo ne tik tais, kurie tą sistemą sukūrė, bet ir banko sistema.

„Nemanau, kad bankai imtųsi klastotės, bet pati idėja, kad politiniai dalykai suplakami su privačiais, vis dėlto atrodo keista. Ir pats atvejis, kad demokratija būtų įgyvendinama per privačią sistemą, irgi atrodo neįprastas“, — teigė A. Ramonaitė.

Į klausimą, ar tokią sistemą yra dar kas taikęs, Lietuvos politologų asociacijos tarybos narė tikino, jog tokios sistemos per bankus niekas nėra naudojęs. Estai balsavimui internetu naudojo asmens identifikacijos korteles.

Esama buginčių, jog įvedus internetinį balsavimą rizika, kad bus nusižengta slapto balsavimo principui, yra didesnė nei balsuojant įprastiniu būdu.

Politologės tikinimu, Estijoje šį balsavimo slaptumo klausimą netgi svarstė Konstitucinis Teismas.

„Nord Stream“ pasmerktas žlugti

Vilnius, spalio 31 d. (Balsas.lt) — Baltijos dugnu Rusijos ir Vokietijos susivienijimo „Nord Stream“ tiesiamo dujotiekio ekonominis efektyvumas kelia rimtų abejonių, Latvijos dienraščiui „Dienas business“ pareiškė žymus britų ekspertas Alan Riley.

Žymus D. Britanijos konkurencijos ekspertas, London City universiteto daktaras A. Riley Latvijos dienraščiui sakė, kad artimiausiu metu Europoje gali kilti problemų dėl dujų tiekimo iš Rusijos, nes, pasak jo, „Gazprom“ — tai „milžinas moli-nėmis kojomis“.

Jo teigimu, pirmiausia Rusijos monopolininkė jau netrukus gali su-

sidurti su dujų trūkumu, nes gavyba svarbiausiam „Gazprom“ telkinyje Nadym—Pur—Tazovo rajone pastaruoju metu mažėja. Antra, „Gazprom“ per mažai investuoja į naujų telkinių žvalgybą ir eksploatavimą.

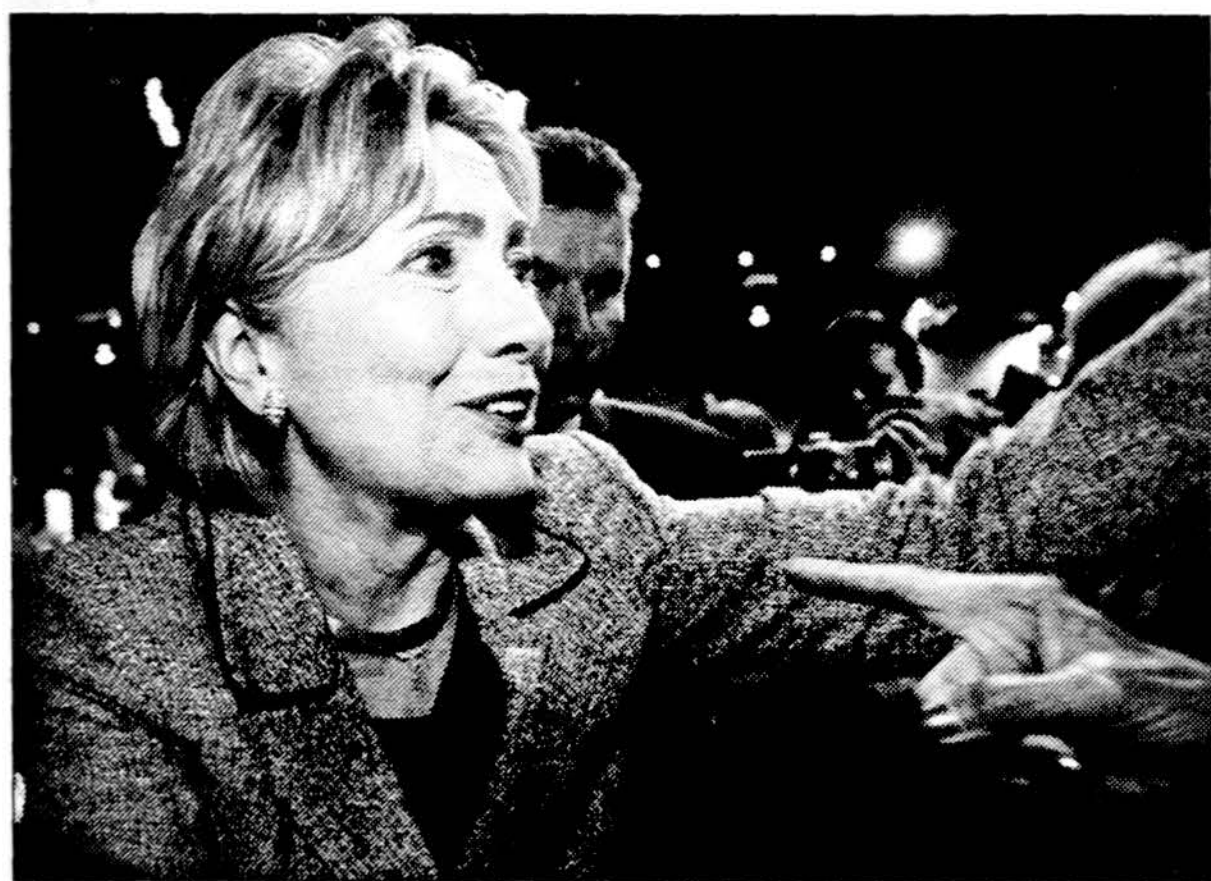
A. Riley tvirtina, kad dujų krizė „jau už slenksčio“, rašo „Dienas business“. „Ką daro Rusija, kad aprūpintų Europą dujomis? Mažina jų tiekimo apimtį gyventojams siekdama užtikrinti eksportą, nes tai — pajamų šaltinis. Bėda ta, kad gruodį rengiami rinkimai į Dūmą, o kovą bus renkamas prezidentas. Labai abejotina, kad Rusijoje rinkimų metais kiltų noras nutraukti dujų tiekimą gyventojams“, — sakė ekspertas.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Varžovai užsipuolė Clinton

Hillary Clinton

Reuters nuotr.

Philadelphia, spalio 31 d. (AFP/BNS) — Demokratų pretendentai į JAV prezidentus antradienį vakare negailestingai puolė Hillary Clinton, kurią kaltino padedant skubinti karą su Iranu ir nesusitvarkant su Irako klausimu.

H. Clinton taip pat buvo smerkiama dėl politinės „demagogijos“, be to, jos varžovai abejojo jos galimybėmis laimėti prieš respublikonų kandidatą per 2008 metų rinkimus.

Demokratų varžyboms pasiekus naują intensyvumo etapą, Barack Obama ir John Edwards buvo kovingai nusiteikę. Iki pirmojo partijos balsavimo dėl Demokratų partijos kandidato paskyrimo, kuris vyks Iowa, likus 65 dienoms, jiedu puikiai žinojo, kad žūtbut privalo sumažinti diviženklų skaičių nusakomą H. Clinton persvarą, kurią rodo apklausos.

J. Edwards, kuris 2004 metais buvo demokratų kandidatas į viceprezidentus, kritikavo H. Clinton dėl to, kad ji balsavo už Senato sprendimą laikyti Irano Revoliucinę gvardiją teroristine organizacija. Kritiku nuomone, tai gali būti panaudota

kaip karo pateisinimas.

„Jūs duosit šiam prezidentui colį, o jis pasiims mylią“, — sakė J. Edwards ir apkaltino H. Clinton politinę „demagogiją“.

H. Clinton sakė, kad per minimą balsavimą praėjusį mėnesį norėjo padidinti diplomatinį spaudimą Iranui, tikėdamasi, kad jis atsisakys savo branduolinės programos.

„Nepritariu šiam veržimuisi į karą, bet taip pat nepritariu ir neveiklumui“, — sakė ji.

Senatorius B. Obama, kuris stengiasi pateisinti didžiulius lūkesčius dėl jo kampanijos, pavadino H. Clinton Irako karo bendraautore, nes ji 2002 metais balsavo už tai, kad George W. Bush administracijai būtų leista įsiveržti į Iraką.

Pasak jo, H. Clinton vėliau teigė, kad to balsavimo tikslas buvo tik JAV diplomatijos Saddam Hussein atžvilgiu sugriežtinimas.

B. Obama, kurio Senate per balsavimą dėl Irano nebuvo, perspėjo, kad ta priemonė yra pavojinga, kai „prezidentas kalba apie Trečiąjį pasaulinį karą“.

Rusijoje per sprogimą autobuse žuvo aštuoni žmonės

Maskva, spalio 31 d. (BNS) — Dėl sprogimo autobuse Pietų Rusijos Toljačio mieste prokuratūra iškėlė bylą pagal straipsnius „teroro aktas“, „masinis nužudymas“ ir „neteisėtas sprogimų medžiagų laikymas“.

„Pagrindinė versija — tai vis dėlto teroro aktas“, — sakė Samaros srities gubernatorius Vladimir Artiakov.

Naujausiais duomenimis, per sprogimą, kuris trečiadienio rytą per piko valandą įvyko reisiname autobuse, žuvo aštuoni žmonės, o dar 56 buvo sužeisti, pranešė Katastrofų medicinos centras ir pridūrė, kad autobusas buvo pilnas studentų, kurie važiuojo į paskaitas.

Remdamasi Samaros srities vyriausiąja vidaus reikalų valdyba Rusijos žiniasklaida pranešė, kad reisiname autobuse suveikė maždaug vieno kilogramo trotilo galingumo sprogdinimo įtaisas.

Tuo tarpu ITAR-TASS, remdamasis tyrimo institucijų atstovu, pranešė, kad sprogdinimo įtaiso galingu-

mas prilygo maždaug dviem kilogramams trotilo.

Kaip pranešė anksčiau agentūrai „Interfax“ miesto centrinė greitosios pagalbos stotis, keturių nukentėjusiųjų būklė sunki. Šiuo metu jiems daromos operacijos. Tarp paguldytų į ligoninę sužeistųjų yra trys vaikai.

Toljačio centrinės greitosios pagalbos stoties duomenimis, keturi nukentėjusieji yra apdegę, kitiems nustatyta kontūzija, ausų būgnelių sprogimai, pjautinės žaizdos ir sumušimai.

Pagal antrąją versiją, sprogimas įvyko savaime sproguos bombai, kurią vežėsi vienas keleivių. Todėl operatyviniai darbuotojai tiria žuvusiųjų ir nukentėjusiųjų per sprogimą tapatybes, pridūrė pašnekovas.

Tuo tarpu kai kuriose Samaros žiniasklaidos priemonėse pasirodžiusios informacijos, kad Toljačio visuomeniniame transporte įvyko du sprogimai, Federalinės saugumo tarnybos valdyba nepatvirtino.

EUROPA

VARŠUVA

Būsimasis Lenkijos premjeras Donald Tusk jau suplanavo savo pirmuosius užsienio vizitus — lapkričio viduryje jis per vieną dieną aplankys Europos Sąjungos (ES) būstinę Briuselyje, Paryžių ir Berlyną, informuoja dienraštis „Gazeta Wyborcza“. Straipsnyje rašoma, kad šiais vizitais D. Tusk nori akcentuoti Lenkijos užsienio politikos kurso pasikeitimą. Ypač reikšmingas turėtų būti susitikimas su Vokietijos kanclere Angela Merkel. Svarbiausios temos D. Tusk kelionės metu bus Pagrindinių teisių chartija, bendradarbiavimas su ES pirmininkaujant Prancūzijai ir Lenkijos bei Vokietijos santykiai.

MADRIDAS

Ispanijos antiteroristinis teismas trečiadienį nuteisė tris iš aštuonių pagrindinių kaltinamųjų byloje dėl sprogimų Madrido traukiniuose 2004 metais, ir kiekvienam jų paskyrė po beveik 40,000 metų kalėti. Tačiau pagal Ispanijos įstatymus už grotų jie praleis daugiausia 40 metų. Teisėjas Javier Gomez Bermudez perskaitė pirmuosius sprendimus byloje, kurioje iš viso kaltinami 28 asmenys. Teisėjas taip pat atmetė galimybę, kad šiame „al Qaeda“ įkvėptame išpuolyje, kuris pareikalavo daugiausiai aukų Europoje, dalyvavo baskų partizanai.

JAV

LOS ANGELES

Neseniai vieną South California siautusį gaisrą tikriausiai sukėlė su degtukais žaidęs berniukas, remdamasis policijos pareigūnais rašo „The Los Angeles Times“. Iš pradžių buvo manoma, kad vadinamasis Buckweed gaisras Los Angeles apygardos šiaurėje kilo dėl nukritusio elektros laido, bet šerifo departamento tyrėjai vėliau ėmė įtarti padėgimą. Tyrėjai apklausė berniuką, kurį vadina nepilnamečiu ir kurio pavardės bei amžiaus nenurodo. Jis prisipažino sukė-

lęs gaisrą. Vaikui buvo leista likti su šeima, o jo byla buvo nusiųsta į Los Angeles apygardos prokuratūrą.

OAKLAND

California rajoną į šiaurės rytus nuo San Jose antradienį vakare sukrėtė 5,6 balo stiprumo žemės drebėjimas, pranešė JAV Geologijos tarnyba. Drebėjimas San Francisco įlankos rajone buvo jaučiamas maždaug 8 val. 5 min. vietos (trečiadienį 5 val. 5 min. Lietuvos) laiku. Pranešimų apie didelę žalą kol kas nėra, bet pranešama, kad Palo Alto mieste, kuriame įsikūrusi kompiuterių kompanija „Hewlett-Packard“ ir Stanford University, kai kur dingo telefono ryšys.

KANADA

OTTAWA

Trijų metų mergaitė liko gyva lėktuve, kuris sudužo vakarų Kanadoje Uoliniuose kalnuose, pranešė antradienį vietos žiniasklaida. Pasak jos, apvirtusiame lėktuve mergaitė keturias valandas išbuvo prisegta vaikų kėdėje, kol buvo išgelbėta. Kai gelbėtojai galų gale surado lėktuvą kalnuotoje vietovėje, mergaitė pasakė esanti Kate Williams ir pasigedo savo meškiuko, rašė dienraštis „Globe and Mail“. Lėktuvą „Cessna 172“, pilotuojamas jos senelio, priekiu atsitenkė į apledėjusį upokšnio dugną. Senelis ir kitas keleivis žuvo. Valdžios atstovai sakė, kad 65 metų pilotas sekma dienio popietę išskrido iš savo namų Golden, British Columbia, norėdamas nuskristi į Edmonton, kur yra jam priklausanti mašinų gamybos įmonė. Tikras „stebuklas“, kad mergaitė liko gyva. Jos kaulai sveiki ir tikrai ant veido yra mažas įbrėžimas.

AZIJA

JANGONAS

Mianmare maždaug 100 vienuolių trečiadienį dalyvavo pirmose eitynėse nuo to laiko, kai chunta praėjusį mėnesį žiauriai nuslopino anti-vyriausybinius protestus, sakė liudininkai. Kartodami budistų maldas vienuoliai maždaug pusvalandį žygiavo po Pakokaus miestą, esantį centriname šalies regione, sakė miesto gyventojai.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

LIETUVIŲ TELKINIAI

FORT MYERS, FL

ŠIEK TIEK APIE „PROVINCIJĄ“

Atkelta iš 2 psl. Visi dirbantys, ir kas blogiausia – skirtingu laiku, tad susibėgti geriausiai atveju galėjome vieną, du kartus per savaitę. Su patalpomis – dar blogiau. Iki gegužės pabaigos šeštadienių – popietėmis glaudėmės nuomojamose mokyklėlės patalpose. Vėliau – kur papulė, namuose ar kokiame pavėsyje lauke. Tiesa, kurį laiką mums leido repetuoti vasarą visiškai tuščiose klubo patalpose, bet vėliau paprasčiausiai išvarė, nes, nors priekaištų ir neturėjo, bet, jei mudu su vyru toje bendrijoje būtų tik nuomojamės, tai klubo naudotis neturime teisės... Net nesiginčijome, nes jau buvau patyrusi, kad tokiu atveju paprasto žmogiško supratimo čia tikrai nerasi. O išvarė mus, kai iki premjeros buvo likusi tik paskutinė ir svarbiausia – generalinė – repeticija. Beje, tas klubas iki šiol tuštutėlis.

Na, bet tai tik techniniai dalykai. Lietuviai mėgsta sakyti: „Prie gero noro, nėra blogo oro“.

Tad ir dabar didelis noras nugalejo. Vaidinimo pastatymas sparčiai riedėjo į priekį, nes visam tam toną davė būtent Tomas. Į kiekvieną repeticiją jis ateidavo pasiruošęs, mažiau, kad ir namuose yra nemažai padirbėjęs.

– Repetavai namuose? – klausdavau.

Taip, – atsakydavo, – pasistatau vaizdo kamerą ir repetuoju. Paskui taisau klaidas.

Jiedu su Giedre Avellino pirmieji ir žodžius išmoko. Kitoms moterims neliko nieko kito, kaip tik sekti jų pavyzdžiu. Tos kurios neturėjo vaizdo kamerų, repetuodavo tiesiog prieš veidrodį, tad bendrose repetacijose jau buvo daug lengviau. Žinoma, ne visos buvo tokios pavyzdingos, ne visiems ir vaidmenys iš karto „pasidavė“. Bet kai spektaklio premjera, kaip ir buvome numatę jau pirmąją repetacijų dieną, mūsų apylinkėje įvyko rugsėjo 2-ąją ir, svarbiausia,

visi be išimties mano artistai vaidino puikiai, buvau tikrai labai labai laiminga.

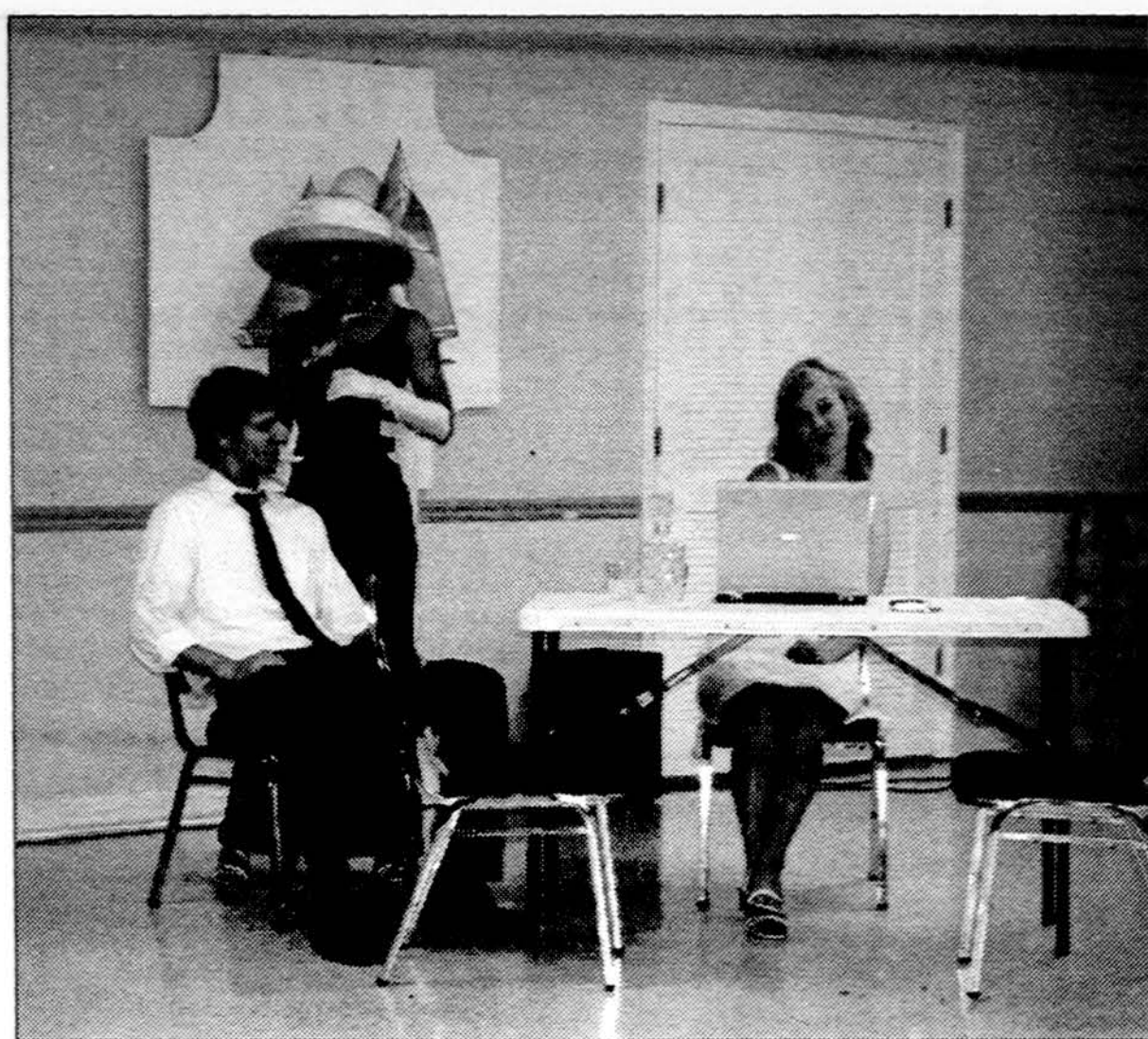
Bet prasidėjus repetacijoms tokia laiminga baigtimi dar nebuvau tikra. Tada Tomo laukė sudėtinga operacija, kai kurios moterys vasarą ruošėsi praleisti Lietuvoje, todėl iki to laiko stengėmės kuo daugiau padaryti.

Vėl visi susirinkome tik rugpjūčio viduryje, kai iki premjeros buvo likusios tik šiek tiek daugiau nei dvi savaitės, nes Tomas, nors ir buvo operuotas birželio pabaigoje, dar beveik du mėnesius paprasčiausiai negalėjo kalbėti. O ir pradėti kalbėti nebuvo lengva, tą reikėjo daryti mažiau, mokytis iš naujo, nes juk operuotas buvo žandikaulis. Daug kartų klausiau, gal atidėti premjerą, gal jam bus per sunku, bet vaikas atsakydavo, kad viską padarys ir viskas jam bus gerai.

Visos kliūtys įveiktos – spektaklio premjera įvyko

Tą rugsėjo 2-ąją į premjerą susirinkę lietuviai vienodai džiaugėsi ir dėl pavykusio spektaklio, ir dėl Tomo, nes puikiai suprato, kiek atkaklumo, ryžto, drąsos ir darbo turėjo įdėti vaikinukas, kad scenoje jie pamatytų solidų amerikietį verslininką, kuriam trūksta tik „lietuviškos žmonos“.

Po poros savaitžių antrąją premjerinį spektaklį parodėme artimiausiems kaimynams – St. Petersburg lietuviams. Šaunus šiltas priėmimas, nuostabūs žiūrovai su jų plajimais bei nuoširdžia reakcija į tai, kas vyko scenoje, rožių puokštės ir piniginiai paskatinimai – visa tai paliko geriausius prisiminimus. Maloniai nustebino ir visai netikėtas Mečio Šilkaičio straipsnis apie mūsų premjerą „Amerikos lietuvyje“ ir „Drauge“. Ir viskas būtų šaunu, jei ne mažytis deguto šaukštelis tame rašinyje. Atrodo toks nežymus kri-

Jurgiui Skiedrelei (Tomas Izdonavičius) peršasi Reda (Irma Gulbinaitė). Juos stebi darbininkė Lina (Giedrė Avellino).

Verslininkė Laima (Zita Siderienė) taip pat norėtų tapti verslininko Jurgio (Tomas Izdonavičius) žmona.

tikos sakiniukas apie Tomo kalbą. Nemeluosiu, net apsiverkiau perskaičiusi. Toks tas sakiniukas man pasirodė neteisingas, kai visa kita buvo taip išgirta. Suprantu, kad autorius nieko blogo nenorėjo, gal paprasčiausiai ne viską žinojo, kad

kritika neretai yra puikus variklis, kad padeda tobulėti, bet tik ne šiuo atveju, kai žmogui reikia iš naujo mokytis naudotis savo kalbos padarais, kai jis tą nuolat daro pats ir sparčiai žengia pirmyn.

Jaudinausi, kad neapgalvotas, gal net netyčia mesteltas, sakiniukas neužmuštų Tomo entuziazmo, bet, laimei, taip neatsitiko – Tomas vaidins ir naujame spektaklyje, kurį tik ką pradėjome repetuoti.

Lieka pridurti, kad būtent St. Petersburg netikėtai gimė mūsų grupės pavadinimas – „Provincija“, kurį ir patvirtinome jau kitą dieną, susirinkę į eilinę repeticiją. Ir tai ne vien dėl to, kad pirmasis mūsų pastatytas spektaklis vadinasi „Provincijos aistros“, bet ir todėl, kad iš tiesų jaučiamės Lietuvių Bendruomenės provincija, kur retai užsuka atlikėjai, tarp jų ir iš Lietuvos. Iš kur ir mums sunku kur nors nuvažiuoti, nes labai toli ir brangu, ir kur mūsų dideliu laikomas miestas Fort Myers lietuviškoje spaudoje neretai vadinamas paprasčiausiai miesteliu.

Ir baigdamą noriu dar kartą mūsų apylinkės lietuvių, gyvenančių Fort Myers, Cape Coral, Naples miestuose ar apylinkėse pakviesti į „Provinciją“. Naujiems pastatymams trūksta artistų, ypač vyrų, ir jeigu jūsų kažkuriame širdies kampelyje kirba bent mažiausias noras vaidyba išreikšti save, esate labai labai laukiami. Taip pat prašome atsilipti tuos, kurie norėtų pamatyti mūsų jau pastatytą spektaklį – Milčiaus (Jono Katkevičiaus) dviejų veiksmų komediją „Provincijos aistros“.

Po spektaklio plojo ir žiūrovai, ir mes. Iš kairės: Laimos dukra Rugilė (Zina Bartkevičienė), stambi ūkininkė Loreta (Inga Balčiūnienė), mokytoja ekstrasensė Alma (Danutė Balčiūnienė), darbininkė Lina (Giedrė Avellino), verslininkas Jurgis Skiedrelė (Tomas Izdonavičius), žiaip intelektualiai asmenybė Reda (Irma Gulbinaitė), verslininkė Laima (Zita Siderienė). Tribūnoje – gerb. Angelė Karnienė.

„DRAUGAS“
lietuviybės švyturys
ir sargas!
Prenumeruokime
ir skaitykime
„DRAUGĄ“!

www.draugas.org

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

Skelbimų skyriaus tel. 773-585-9500

INDIJĄ PRIEŠ 20 METŲ

ALEKSAS VITKUS

Nr. 23

Minėdamas Shah Jahan meilę savo žmonai, gidas mums papasakojo istoriją, kaip Dievas Brahma sutvėrė vyrą. Kai reikėjo sutvėrėti moterį, jis pamatė, kad jam pritrūks molio. Išradingas Brahma tuomet paėmė skaisčių saulės spindulių saujelę, tamsių debesų ašarų, vėjo nepastovumo, kiškio bailumo, pavo tuštybės, deimanto kietumo, tigro žiaurumo, šiltos liepsnos spinduliavimo, sniego vėsimo, garnio ištikimybės, varnėno čiauskėjimo, kekšto plepumo, gervės veidmainiškumo, prie to dar pridėjo saldaus bičių medaus, sumaišė ir atidavė vyrui.

Po aštuonių dienų vyras grįžta pas Brahma: „Tą būtybę, kurią man davė, pasiimk atgal. Ji nuodija mano gyvenimą. Ji čirškia be perstojo, užima visą mano laiką, ji vis nepatenkinta.“ Brahma pasiėmė ją atgal. Po aštuonių dienų vyras vėl pas Brahma: „Aš toks vienišas. Tą būtybę, kurią tau grąžinau, atiduok man atgal. Ji man šokdavo, dainuodavo, ji mane mesdavo savo žvilgsnį, ji prie manęs prisiglausdavo.“ Brahma vyrui ir vėl atidavė moterį. Po trijų dienų Brahma žiūri ir mato vyrą grįžtant atgal: „Viešpatie, nesuprantu kas čia yra, bet jau įsitikinau, kad moteris man daro daugiau bėdos negu malonumo. Pasiimk ją.“ Bet Brahma jam atrėžė: „Eik ir nesiskusk“, o vyras: „Bet aš su ja negaliu gyventi“, į tai Brahma atsakė: „Negali ir be jos gyventi!“

Baigę apžiūrėti mauzoliejų, dar kartą apžvelgėme visą tą gražųjį kompleksą. Iš toliau man jis atrodė lyg baltos marmuro mauzoliejus, plaukiantis raudono smiltainio jūros paviršiuje. Pasisukau, mano dėmesį atkreipė netoli upėje kažkas plaukiantis srove, net ir judantis. Negalėjau gerai įžiūrėti, kas tai būtų, todėl paklausiau gido. Trumpai užmetęs akį jis beveik nenoromis atsakė: „O, tai tik šunys. Jie tarp savęs pjaunasi, norėdami gauti geresnį kąsnį iš ten pat plaukiančių mažų kūdikių lavonų, kuriuos tėvai įmetė į upę 'palaidoti', nes neturėjo pinigų sumokėti už jų sudeginimą.“ Koks kontrastas! Čia pat pasaulyje garsus turtingas, brangenybėmis išpuoštas Taj Mahal, ir už kelių žingsnių — absoliučiai klaikus neturto vaizdas.

Dar pamatėme miesto centre esantį mylios ilgumo Agra fortą, apsuptą vandens pripildyto griovio. Statytas 1573 metais, jis tapo trijų Mughal dinastijos imperatorių — Akbar, Jahangir ir Shah Jahan — pagrindine pilimi ir rezidencija, iš kurios ilgas metus valdė Indiją. Iš čia galinči imperatoriai siuntė įsakymus visam kraštui. Pakilę aukščiau, apėjo pilies kuorus. Klausant gido taip gyvai pasakojant forto istoriją, lyg ir pasigirdo vergių ant kulkšnių nešiojamų varpelių skambėjimas ir tolimų būgnų dundsys. Kai įėjome į vonios kambarį, vadovas uždegė degtuką, aplink sumirgėjo tūkstančiai žiburėlių. Kai jis uždegė šviesą, pamatėme, kad visas kambarys, sienos ir lubos, buvo iškloti šimtais mažų veidrodžio plokščių. Nuostabus vaizdas. Man prieš akis stėjo seniai matyto 1939 metų filmo „Gunga Din“ vaizdai. Kaip aš tada gėrėjau dviejų

anglų seržantų, kurių vaidmenis atliko Douglas Fairbanks, Jr. ir Cary Grant, drąsa ir sumanumu kovojant prieš vietinius indus.

Mughal dinastijos istorija

Gal dabar būtų geras metas apibendrinti tos garsios Mughal dinastijos istoriją. Jos įkūrėjas 1526 m. buvo Babur, Tamerlano palikuonis. Mughal dinastijos valdovų laikais Indijoje sužydėjo architektūra, literatūra, muzika ir menas. Babur jau turėjo išstobulintą artileriją, kurios dėka jis netoli Delhi nugalėjo daug didesnę Afganistano Lodi dinastijos valdovą Ibrahim kariuomenę. Jo sūnus Humayun turėjo bėgti į Persiją, bet iš ten grįžo 1555 m. ir atkovojo savo prarastą valdžią. Jo sūnus Akbar (Didysis) užkariavo dar daugiau žemių, beveik visą dabartinę Indiją, nuo pat Afganistano iki Bengalijos įlankos, kartu sukurdamas ir pastovią valdymo tvarką.

Kur tik savo karo žygiuose Mughal imperatoriai sustodavo, ten jie kurdavo miestus. Taip atsirado Agra, Fatehpur Sikri, Lahore (dabartinėje Pakistane!) ir kiti miestai. Akbar mirė 1605 m., sostą perėmė jo sūnus Jahangir, valdęs iki 1627 metų. Jo sūnus Shah Jahan, garsusis Taj Mahal paminklo Agra mieste statytojas, valdė nuo 1628 iki 1658 metų. Jam mirus po aštrių kovų dėl sosto tarp jo sūnų, valdžią perėmė jaunesnysis sūnus Aurangzeb (1618—1707), valdęs iki pat savo mirties.

Aurangzeb valdymo metu Indijoje atsirado ir pirmieji anglų prekybos postai. Anglai tuomet, ne taip, kaip portugalai ar olandai, neieškojo tais laikais Europoje populiarių prieskonių. Nerūpėjo jiems nei užimti kraštą. Jie ieškojo savo vis labiau augantiems fabrikams naujų rinkų.

Aurangzeb, nors ir geras administratorius ir karo vadas, paliko daug jo valdymo nepatenkintų generolų, valdininkų ir šiaip kilmingųjų. Jo religinė netolerancija buvo plačiai žinoma. Krašte augo nepasitenkinimas ir vis labiau augančiais mokesčiais. Atskirų provincijų valdovai nenorėjo prisidėti prie Aurangzeb nuolat rengiamų karų. Todėl jam mirus, valstybė gana greitai subyrėjo į kelis ar keliolika pavienių valdovų valdomų provincijų. Susidarius tokiai padėčiai, nereikėjo ilgai laukti, kol kaimyninės Persijos valdovas Nadir Shah jau 1739 m. įžygiavo į Indiją ir žiauriai apiplėšė sostinę Delhi. Padėtis man priminė ir Lietuvos—Lenkijos valstybės galą XVIII amžiaus pabaigoje. Kas atsitiko toliau, papasakosiu vėliau.

Fatehpur Sikri

Kitas sustojimas mūsų progromoje buvo jau Rajasthan provincijoje įsikūręs Jaipur miestas. Kadangi nuo Agros iki Jaipur buvo tik nepilnos 150 mylių, mūsų vadovai nutarė mus vežti autobusu ir taip mums sudaryti progą pamatyti savotiškai keistą vaizdą, kurio Indijoje dar neteko matyti.

Bus daugiau.

Stuburo ir skausmo ligos

**JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD**

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, suželdimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212

www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 Ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

55 E. Washington, Suite 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260.

Skelbimų skyriaus

tel. 1-773-585-9500

ADVOKATO DANO LAPKAUS KONTORA

www.LapkusLaw.com

Willow Springs, IL

Tel. 708-839-1556

SSI pašalpa lietuviams Amerikoje

Vyresni nei 65-erių metų žmonės, kuriems trūksta pinigų būtiniausiomis pragyvenimo išlaidoms, gali kreiptis pagalbos į valdžią. Valdžia administruoja „Supplemental Security Income (SSI)“ programą, teikiančią nepasiturintiems „papildomo saugumo jausmo pajamas.“ Tai kita socialinė programa nei daugeliui pažįstama „Social Security“ pensija.

SSI pašalpos dydis kinta kasmet, 2006 m. tai buvo 603 dol. per mėnesį. SSI administruoja federalinė valdžia. Kartu su SSI teikiama pašalpa daugeliu atveju galima gauti ir valstijos pašalpas, pvz. maisto talonus ar Medicaid draudimą. Jei esate JAV pilietis, SSI pašalpą galima gauti, net jei neturite darbo stažo.

Jei uždirbate algą ar turite pensiją, kurie yra mažesni nei SSI pašalpa, SSI jums mokės skirtumą plius 20 dol. per mėnesį. Jei Jūsų pajamos didesnės už SSI pašalpos dydį – nieko

nebus (yra išimčių, tačiau jų rezultatas – tik keli doleriai). SSI taip pat norės sužinoti apie jūsų turtus ir, jei esate sukaupę gero daugiau nei už 2,000 dol., nieko nebus. Į turtus SSI neįskaičiuos namo, kuriame gyvenate, asmeninio naudojimo ir namų apyvokos daiktų, automobilio, kuriuo važiuojate. Paprasčiau tariant, SSI ieškos pinigų jūsų banko sąskaitose, jūsų laivų ir vasarnamių.

Problemos kyla ne JAV piliečiams. Į turistus SSI nekreipia jokio dėmesio, o žaliakortininkai turi parodyti 40 ketvirčių darbo stažą (kartais įmanoma panaudoti sutuoktinio stažą), būti pragyvenę JAV penkerius metus, bei, gaunant pašalpą, neišvykti iš JAV ilgiau nei mėnesiui per metus.

Siekiant šios pašalpos, reikia kreiptis į Social Security Administration tel.: 800-772-1213.

...IVAIRŲ...

* **Keičiu darbą** su grįžimu namo Des Plaines raj. senutės priežiūroje. Reikalinga anglų kalba, vairuoti automobilį i analogišką darbą pietvakariniuose rajonuose: Naperville, Lemont, Darien ar aplinkiniuose. Tel. 630-312-8455.

* **Moteris ieško darbo** senelių priežiūroje dienos metu nuo pirmos val. po pietų iki 5 val. po pietų pietiniuose rajonuose. Tel. 708-691-8650.

* **Moteris ieško žmonių** slaugymo darbo. Gali pakeisti arba išleisti atostogų. Tel. 312-492-8795.

* **Moteris ieško darbo.** Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną arba išleisti atostogų.

togų. Turi žalią kortą, susikalba angliškai, vairuoja automobilį. Tel. 773-983-2879.

* **65 m. moteris** ieško darbo lietuvių šeimoje su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos. Tel. 708-386-3479, Onutė.

* **Moteris ieško senelių** priežiūros darbo su grįžimu namo Šiaurės vakarų priemiesčiuose. Patirtis, žalia korta, automobilis, anglų kalba. Tel. 773-501-4316.

* **28 m. moteris** ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu arba auklės darbu. Patirtis, anglų kalba. Tel. 815-577-0097.

www.draugas.org

Juozo Almio Jūragio sugrįžimas į Lietuvą

LAIMA APANAČIENĖ

Neseniai mūsų nuolatinis korespondentas Petras Petrutis atnešė pluoštelį žinių apie „Australijos lietuvių“. Tarp žinučių – trumpas paminėjimas, kad Australijoje gyvenantis lietuvis poetas Juozas Almis Jūragis spalio 3 d. atšventė 90-ties metų sukaktį. Bevartydama internetinius puslapius aptikau žinutę apie Kauno Maironio lietuvių literatūros muziejuje (Rotušės g. 13) rugsėjo-spalio mėnesiais veikusią parodą „Juozui Almiui Jūragiui – 90 metų“ (Beje, ten pat vyksta ir paroda „Tebūnie...“, skirta Liūnės Sutemos 80-mečiui – L. A.)

Tie du sutapimai ir „privertė“ mane nors trumpai prisiminti jubiliejinę poeto datą ir papasakoti apie Kaune ta proga surengtą parodą.

1944 metais kaip ir daugelis pasitraukęs iš Lietuvos, 1948 metais pasiekęs Australijos krantus, J. A. Jūragis taip daugiau niekada ir nebeamatė Lietuvos. Tačiau visa savo kūryba, mintimis ir darbais jis išliko lietuviu. Ir savo archyvą jis patikėjo Lietuvai. Šis archyvas ir padeda mums daugiau sužinoti apie poetą, vertėją, redaktorių J. A. Jūragį.

Naudojantis šia paties poeto patikėta saugoti muziejui archyvine medžiaga ir parengta nedidelė parodėlė. Maironio lietuvių literatūros muziejaus direktorė Aldona Ruseckaitė apie parodos suruošimą rašo: „Rengdama šią nedidelę parodėlę norėjau ‘atkraptinti’ bent šiek tiek informacijos apie šį Lietuvoje mažai žinomą autorių, kad jį daugiau kas ‘pažintų’“.

Nedaug žinome apie jį ir mes, ypač jaunesnioji karta. Pasižvalgyme po parodėlę ir susipažinkime su šiuo lietuviu kūrėju iš Australijos.

Juozas Almis Jūragis gimė 1917 m. spalio 3 dieną Baltkalnio kaime, Laukuvos valsčiuje, Tauragės apskrityje, ūkininkų šeimoje. Anot J. Jūragio: „(...) Esu gimęs pakeleje. Ši aplinkybė galbūt apsprendė visą mano klajūnišką gyvenimą. (...) Vieškelis buvo mano žaidimų erdvė, o apylinkių plotai – mano pasaulis...“

Ar tikrai „gimimas pakeleje“ buvo dėl to kaltas – sunku pasakyti, bet gyvenimas rašytoją nubloškė tikrai toli nuo gimtinės.

Baigęs Laukuvos pradžios mokyklą, 1933 metais įstojo į Plungės kapucinų gimnaziją, kur mokėsi kartu su Algirdu Mykolu Dobrovolskiu – Tėvu Stanislovu. Tačiau mokslai truko neilgai. Metęs mokslus, jis liko administruoti kapucinų leidžiamą žurnalą „Lurdas“, o po kiek laiko jaunolis išėjo atlikti karinės prievolės. Pasikeitęs gyvenimas jį visiems laikams nubloškė į tolimąją Australiją.

Rašyti eilėraščius Juozas Almis pradėjo paauglystėje. 1931 m. išspausdino pirmąjį eilėraščių vaikų laikraštį „Žvaigždutė“. Lietuvoje buvo parengęs pirmąjį eilėraščių, rašytų 1933–1939 m., rinkinį „Laukai meldžiasi“, tačiau nespėjo išleisti, nes, kaip minėta, pasitraukė į Vakarų. Rankraščiai liko pas bičiulį. Australijoje 1964 m. išleido pirmąją knygą „Tolimieji mirazai“, 1977 m.

antrąją – „Akmenis ir paukščio metas“. 1986-aisiais išėjo trečioji knyga „Žeme, būk mano motina“, kuri – likimo ironija – turėjo būti pirmoji. Mat poetas atgavo Lietuvoje paliktus rankraščius ir išleido juos, palydėdamas įžanga: „Aš pats į šiuos eilėraščius žiūriu, kaip į mano sielos istorijos dalį, be kurios mano gyvenimas nebūtų pilnas, o mano kūryba neturėtų tikrosios pradžios.“ 1999 m. Vilniuje išėjo jo ketvirtas eilėraščių rinkinys „Tik sapno ugnį jausi“ su profesorės Viktorijos Daujotytės palydimuoju straipsniu. Poetas buvo paruošęs spaudai dar vieną eilėraščių knygą, tačiau vėliau nutarė jos nebeleisti.

Be šių rinkinių poeto eilėraščių galima rasti Australijoje, Amerikoje, Lietuvoje leistose įvairiose poezijos antologijose, aptikti periodinėje spaudoje.

Maironio muziejaus parodoje eksponuojamos visos keturios J. A. Jūragio poezijos knygos. Vilniuje išleistas Jūragio knygos pabaigoje profesorė Viktorija Daujotytė rašo, kad poetas – „... vienas iš daugelio egzodo autorių, pasirinkusių eilėraščių kaip dvasinio gyvenimo, bendravimo su kitais, bendrumo būdą“.

Be poezijos rinkinių parodoje eksponuojami leidiniai: „Australijos lietuvių metraštis“ I tomas (1962) almanachas „Plunksna ir žodis“ (1966), Australijos lietuvių poezijos rinkinys „Terra Australis“ (1972), kuriuose bendradarbiavo ar buvo tų leidinių redaktoriumi J. A. Jūragis.

Parodoje galima pamatyti ir gaidas. Poeto eilėraščiui „Vieną žodį“ melodiją sukūrė Benediktas Zabiela.

„Nedaug tėra išlikę Jūragio kūrybinių rankraščių, tačiau labai džiaugiamės, jog parodoje galime eksponuoti keletą eilėraščių faksimiles, – rašo savaitraštyje „Literatūra ir menas“ apie parodos ekspoziciją A. Ruseckaitė. – Jubilatas atsiuntė nemažą pluoštą jam rašytų laišku. Eksponuojama rašytojo Prano Pusdešio laiškas, kuriame analizuojama Jūragio kūryba, Aldonos Veščiuonaitės, kur ji sveikina autorių su nauja knyga, kunigo „Tėviškės Aidų“ redaktoriaus Prano Daukno, kuris dėkoja už Antano Skirkos knygos recenziją, Irenos Kostkevičiūtės, kuri rūpinasi Magdalenos Mykolaitytės-Slavenienės (Putino sesers) palikimo parkeliavimu į Lietuvą...“

Muziejaus direktorė apgailestauja, kad Jūragio muziejiniame rinkinyje yra labai mažai fotografijų – „tik vėlyvojo 1997–2007 metų laikotarpio. Ant nuotraukų Jūragis mėgsta savo ranka užrašyti. Pavyzdžiui, ‘Išauginau pomidorą už save didesnį’ arba ‘Po šituo dideliu medžiu dažnai svajoju...’ Beje, gėles ir paukščius poetas labai myli, jais džiaugiasi, apie juos rašo laiškuose.“

Parodoje eksponuojama fotografijos kopija, padaryta iš Australijoje leidžiamo laikraščio „Mūsų pastogė“. Fotografijoje – poetas su žmona Lida, iškilmingoje šventėje Sydney lietuvių klube 2003 m. Tais metais Jūragiui buvo paskirta Lietuvių rašytojų draugijos premija. Apdovanojimo metu poetas buvo apvainikuotas

ąžuolo vainiku. Tad ir sėdi jis apvainikuotas nuotraukoje.

Parodoje eksponuojama dalis asmeninės bibliotekos knygų. (Muziejuje saugoma apie 450 vnt. Jūragio bibliotekos knygų). Parodai stengiasi parinkti įdomesnes, retesnes. Yra poezijos rinktinė olandų kalba „Žodžiai prieš destruktiją“, išleista Amsterdamo, 1980. Tai antikariniai eilėraščiai. Šalia Europos poetų klasikų trys lietuviai – J. A. Jūragis, S. Nėris, V. Palčinskaitė. Jų kūrybą vertė poetė, vertėja Zenta Tenisonaitė-Helėmans.

Eksponuojamos ir kitos poezijos rinktinės, kuriose yra Jūragio eilėraščių: „Vainikas, kryžius, lelija“ (Čikaga, 1984; Kazimierinė grožinės literatūros antologija. Redagavo Alfonsas Tyruolis), „Lietuvių poezija“ III t. (Čikaga, 1971, redaktorius K. Bradūnas). Taip pat literatūros metraštis „Pirmoji pradalgė“ (1964, redaktorius K. Barėnas).

Lankytojai galėjo pamatyti porą aplankų, kuriuose J. A. Jūragis suklįjavo daugybę iškarų iš Australijos (Sydney) didžiųjų laikraščių, kuriuose rašoma apie Lietuvos laisvės kovą veržimosi į laisvę metu.

Ši paroda tik patvirtino, kad viskas, kas padaryta grįžta į Tėvynę. Tai ne tik pažintinė paroda su autoriumi. Tai meilės ir darbo tėvynėi rezultatas. Žiūri į parodos standus ir galvoji, kiek reikia žmogui mylėti savo žemę, kad nematant jos daugelį metų, nesusitotum dirbęs savo kraštui. O kiek tokių žinomų ir nežinomų darbininkų yra?!

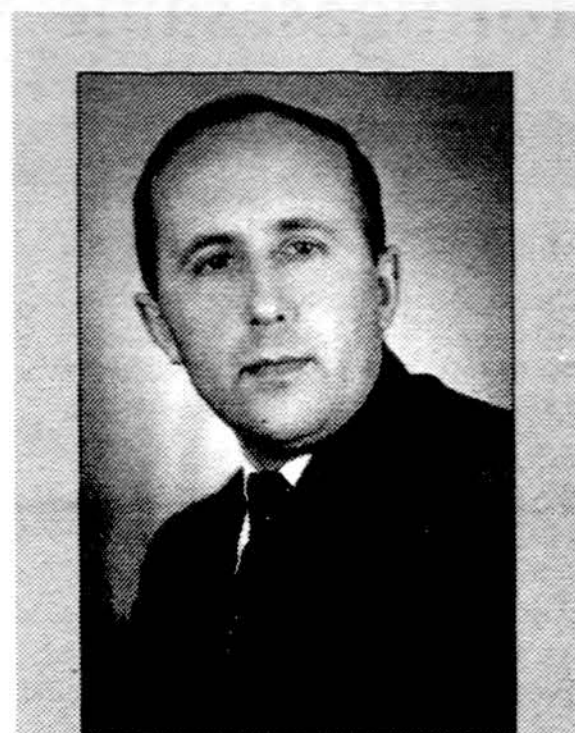
PLB Lituanistikos katedroje dėstytoja prof. Violeta Kalėdaitė

Šį rudens semestrą iš Kauno Vytauto Didžiojo universiteto į PLB Lituanistikos katedrą Čikagoje dėstyti lietuvių kalbos kursų atvyko prof. Violeta Kalėdaitė. Ją atsiuntė Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Vyriausybės, ir tai jau antri metai iš eilės, kai lietuvių kalbos dėstytoja University of Illinois finansuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybę. Kalėdaitė pakeitė pernai taip pat iš VDU atvykusį dėstytoją Giedrį Židonį.

Prof. Violeta Kalėdaitė PLB Lituanistikos katedroje.

Giedrius Subačiaus nuotr.

Juozas Almis Jūragis. Nuotr. iš „Draugo“ archyvų.

Juozas Almis Jūragis

EPILOGAS

*Vagabundo keliais nežymėtais
Melę tėviškės gaudžią nešu.
Jos ilgėjau kentėjimų metais
Jauno kraujo kiekvienu lašu.
Vis žengiu aš keliais nutolimo,
Širdies galom įaugęs į ją,
Ir žėruoja vaizdai jos, užgimę
Ilgesingų svajų ugnyje.*

Kalėdaitė Amerikoje lankosi antrą kartą. 1991 metais ji stažavosi California State University, Northridge (CSUN). Los Angeles ją globojo ir rūpinosi Rūta ir Rimas Mulokai ir visa lietuvių bendruomenė, o stažuotę iš dalies finansavo Lietuvių fondas.

Pradėjusi lingvistikos studijas Amerikoje, Kalėdaitė jas tęsė Norvegijos Bergeno universitete, kur 2000 metais apgynė daktaro disertaciją „Egzistenciniai sakiniai lietuvių ir anglų kalbose“. Lygindama lietuvių ir anglų kalbų sintaksės struktūras, savo disertacijoje ji taip pat tyrė, kaip, lyginant abi kalbas, galima padėti anglakalbiams studentams mokytis lietuvių kalbos. Kalėdaitė domisi ir vertimo problemomis; šia tematika ji yra paskelbusi ne vieną mokslinį straipsnį.

Lituanistikos katedroje prof. V. Kalėdaitė turi galimybę pritaikyti savo tyrimus praktikoje. Katedroje ji dirbs ir pavasario semestrą – dėstys ne tik lietuvių kalbą, bet ir literatūros kursą, nagrinėjantį kai kurias lietuvių literatūros aspektus tarptautiniame kontekste.

Giedrius Subačiaus

Mūsų stalui

Moliūgas: saulė ant mūsų stalo

Moliūgo ir žaliųjų žirnelių salotos

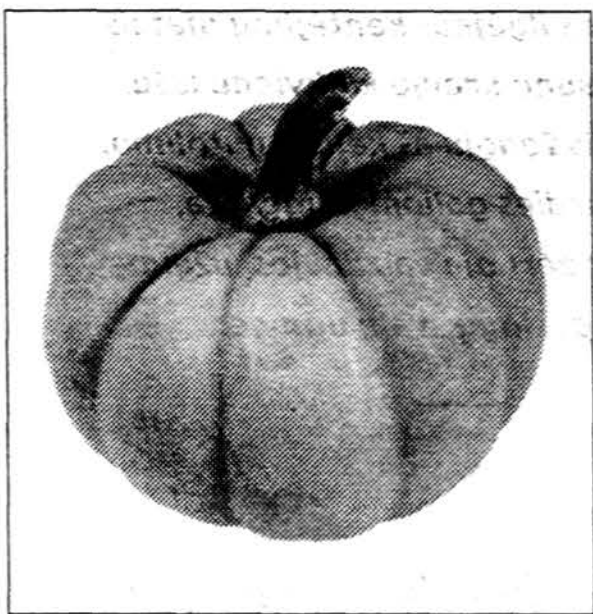
Moliūgo, svogūnų, konservuotų žaliųjų žirnelių, augalinio aliejaus, druskos, pipirų ir kitokių prieskonių.

Moliūgą supjaustykite kubeliais, truputį apvirkite (bet nepervirkite!), nukoškite, po to sumaišykite su pjaustytais svogūnais ir žaliaisiais žirneliais, įpilkite aliejaus, įberkite prieskonių.

Graikiškas moliūgas

Moliūgo, aštraus raudonojo pipiro, česnako, pomidorų padažo, druskos, baziliko.

Moliūgą supjaustykite gabalėliais, pasūdykite, kartu su aštriu raudonuoju pipiru porą minučių pakepkite aliejuje. Po to įdėkite pomidorų padažo, truputį česnako, baziliko ir troškinkite ant silpnos ugnies, kol moliūgas suminkštės. Patiekti galima kaip savarankišką patiekalą, užbarsčius smulkiai pjaustytų pomidorų ir žalumynų.

Sklindžiai su moliūgu

1 stiklinė kefyro, 1 kiaušinis, 8,8 oz (250 g) miltų, 0,3 lb (150 g) moliūgo, druskos.

Kefyrą suplakite su kiaušiniu, įberkite druskos, sudėkite miltus ir stambiai sutarkuotą moliūgą, viską sumaišykite. Šaukštą teslos dėkite į įkaitintą keptuvę su aliejumi ir kepkite iš abiejų pusių. Sklindžius patiekite karštus arba šaltus.

Sklindžiai su moliūgu ir dešra

1,3 lb (600 g) moliūgo, 0,5 lb (250 g) virtos dešros, 3 kiaušiniai, 1 šaukštelis sviesto, 2,8-3,5 oz (80-100 g) miltų, druskos, 7 oz (200 g) pomidorų padažo.

Moliūgą stambiai sutarkuokite, dešrą sumalkite mėsmale, kiaušinių trynius sutrinkite su sviestu, viską išmaišykite. Po to įberkite miltų, druskos, įpilkite suplaktus baltymus ir sumaišykite. Sklindžius kepkite aliejuje. Atskirai patiekite pomidorų padažą.

Trinta moliūgo ir aguročių sriuba

2 lb (900 g) moliūgo, 1,7 lb (750 g) aguročių, 0,2 lb (125 g) svogūnų, 1 skiltelė česnako, 1 šaukštelis kalendros sėklų, 4,4 oz (125 g) sviesto, druskos, maltų juodųjų pipirų, 2,5 puodelio (600 ml) daržovių sultinio, 2 puodeliai (500 ml) pieno, grietinės, žiupsnelis žalumynų.

Moliūgą ir aguročius supjaustykite kubeliais, svogūną — griežinėliais, susmulkinkite česnaką, kalendros sėklas sutrinkite. Visus produktus sudėkite ant skardos, užpilkite ištirpintu sviestu ir troškinkite orkaitėje 20 min. Troškintas daržoves sudėkite į puodą, užpilkite karštu sultiniu ir pienu.

Sriubą suplakite, supilkite į lėkštes, papuoškite žalumynais, įdėkite grietinės. Užbarstykite skrebučiais.

Moliūgo sriuba su kumpiu

1 šaukštas alyvų aliejaus, 1 smulkiai supjaustytas svogūnas, 0,5 lb (250 g) supjaustyto virto kumpio, 1 nedidelis moliūgas (be odelės ir sėklų), 2 smulkiai supjaustytos morkos, 3 puodeliai (750 ml) daržovių arba vištienos sultinio, 4,4 oz (125 g) smulkiai supjaustyto rūkyto kumpio, druskos ir juodųjų pipirų, 3 šaukštai tiršto graikiško jogurto arba tirštos grietinės, 0,7 oz (20 g) susmulkintų petražolių.

Pakepkite aliejuje svogūnus ir virtą kumpį 6-8 min. Rūkytą kumpį paskrudinkite keptuvėje 5-6 min. Viską sudėkite į puodą, po to dėkite moliūgą, morkas, supilkite sultinį. Virkite 20 min. Išvirusią sriubą supilkite į virtuvinį kombainą ir suplakite. Paskaninkite prieskoniais. Supilkite į lėkštes, įdėkite grietinės, petražolių ir patiekite.

Troškinta kiauliena su moliūgu

1 lb (500 g) kiaulienos, 0,4 lb (200 g) moliūgo, 3-4 kadagio žirneliai, 1 skiltelė česnako, 7 šaukštai (100 ml) baltojo vyno, 1 šaukštelis rudojo cukraus, kapotų petražolių, 1 puodelis (300 ml) daržovių sultinio, 1 oz (30 g) sviesto, druskos.

Česnaką su kadagio žirneliais sutrinkite. Kiaulieną supjaustykite stambiais kubeliais, apvoliokite prieskoniuose ir pakepkite svieste. Po to į keptuvę sudėkite moliūgo kubelius (tokio pat dydžio, kaip ir mėsos), užbarstykite cukraus ir 3 min. kepkite ant stiprios ugnies. Paskui įpilkite vyno. Kai tik jis išgaruos, įpilkite karšto sultinio. Pasūdykite, uždenkite dangčiu ir 30 min. troškinkite ant silpnos ugnies. Prieš patiekdami užbarstykite petražolėmis.

Kiauliena ir daržovėmis įdarytas moliūgas

1 didelis moliūgas, kiaulienos, morkų, raudonųjų paprikų, ananaso, prieskonių.

Nupjaukite moliūgo viršūnėlę ir išimkite sėklas. Kiaulienos gabalėlius apkepkite. Tarkuotas morkas, supjaustytas šiaudeliais raudonasis paprikas ir ananasą (šviežią arba konservuotą savo sultyse) sudėkite į puodą, įberkite prieskonių, viską sumaišykite, įpilkite truputį vandens ir troškinkite. Po to kiaulieną ir daržoves sudėkite į moliūgą ir kepkite vidutinės temperatūros orkaitėje apie 2 valandas.

Į stalą patiekite moliūgą su dideliu šaukštu. (Kepti galima ir moliūgo puseles. Jas būtina uždenkite folija, kad įdaras neprisviltų ir išlėto troškintųsi.)

„Savaitė“

Giliai užjaučiu p. ALGĮ REGĮ, netekusį savo ilgametės gyvenimo Draugės ir jų trijų sūnų Motinos

A † A IRENOS REGIENĖS

Žinia, pasiekusi mane, gyvenančią jau Lietuvoje, nuliūdino primindama gražų ir pagelbingą ilgametį mudviejų bendravimą per Ateitininkų skyrių „Draugo“ puslapiuose.

Jadvyga Damušienė

A † A ZUZANAI PUPIENEI

mirus, mūsų nuoširdi užuojauta dukrai MARIJAI AMBROZAITIENEI, jos vyrui dr. K. AMBROZAIČIUI, anūkei AUDRONEI AMBROZAITYTEI ir visai velionės šeimai.

Irena, Lina, Karilė Jonynai

STASĖ VIŠČIUVIENĖ

VĖLINĖS

**Žiba žvakutės ant kapų.
Mirgsi ugnelė žvakučių.
Tarytum žibintai maži.
Apšviečia miestą mirusiųjų.**

**Ramu, tylu – tamsu!
Tamsi naktis apgaubia
Ir savo šaltomis rankomis,
Apkabina mirusiuosius.**

**Danguje žvaigždutės žiba,
Mėnulis kelią apšviečia.
Pelėda, tarytum žadina,
Kartais nuo karto suuokia.**

**Kažkur suskamba
Bažnyčios varpai
Ir kviečia gyvuosius
Vakarinei maldai.**

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Amerikos lietuvių Romos katalikų Moterų sąjungos** Čikagos apygardos Vėlinių šv. Mišios už mirusius narsius įvyks lapkričio 3 d., šeštadienį, 11 val. r. Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje. Po Mišių – pietūs „Seklyčioje“.

◆ **Šv. Kazimiero kongregacijos** seserys maloniai visus kviečia dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos įsteigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus šeštadienį, lapkričio 3 d., 9:30 val. r. seselių motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Mišias aukos William Vollmer, St. Adrian's Parish (Chicago) bažnyčios klebonas. Kviečiame dalyvauti.

◆ **Palaimintojo Jurgio Matulaičio** misijoje lapkričio 4 d. 1 val. p. p. vyks sakralinės muzikos koncertas. Skambės Gabriel Fouré „Requiem“.

◆ **Punskietė Birutė Jonuškaitė** lapkričio 4 d., sekmadienį, 2 val. p. p. ji susitiks su čikagiečiais Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Atvykimu paremsite radijo programą „Margutis II“. Kviečiame visus dalyvauti literatūrinėje popietėje. Mašinos bus saugomos.

◆ **Amerikos lietuvių dailininkų** (LAWAA Inc.) pasitarimas ir pašnešys su dailininke Liucija Kryževičiene, parodos „Nuotaikų vyksmas“ autore, įvyks lapkričio 4 d. 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Lietuvių dailės muziejuje. Kviečiame visas narses dalyvauti.

◆ **Vėlinių susikaupimo apeigos** įvyks lapkričio 4 d., 1 val. p. p. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse (111 ir

Pulaski gatvių sankryža). Apeigos rengia šv. Kazimiero kapų sklypų savininkų draugija. Kviečiame visus gausiai dalyvauti. Padėdami žvakes ir vainikus, įrodysime arkivyskupijai, kad mums rūpi išlaikyti tėvelių ir prosenelių papročius. Dalyvaus šauliai.

◆ **Lapkričio 25 d. 12:30 val. p. p.** PLC Fondo salėje vyks JAV LB Kultūros tarybos premijų įteikimas. Po to – pianistės Frances Kavaliauskaitės (Covalesky) koncertas. Ruošia JAV LB Lemonto apylinkė. Surinktos lėšos bus skiriamos Pasaulio lietuvių centrui.

◆ **Lietuvių meno ansamblis „Dainava“** kviečia muzikalius lietuvičius bei lietuvaites (muzikinis išsilavinimas nebūtinai) įsijungti į šį jaunatvišką chorą, vadovaujamą Dariaus Polikajčio. Ypač laukiami vyriški balsai! Repeticijos vyksta kiekvieną antradienį 7:45 val. v., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, žemutiniame aukšte. Lapkričio 3 d., 6 val. v., „Dainava“ pristatys trumpą programą Lietuvių fondo pokylyje, PLC, Lemont. Ateikite pasiklausyti ir įsijungti į šio ilgiausiai gyvuojančio Šiaurės Amerikoje lietuvių choro gretas! Daugiau informacijos tel. 773-575-3440, e-paštu info@dainava.us arba tinklalapyje www.dainava.us

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokejimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

SU ŠIMTINE Į „DRAUGO“ ŠIMTMETĮ!

Draugo fondai aukoja:

Michalina Krutkevičius 200 dol., Berwyn, IL
Anele Apeikienė 100 dol., Los Angeles, CA
Vytautas Jonaitis 100 dol., Grand Rapids, MI
Dr. Mindaugas ir Lydia Griauzde 100 dol., Riverside, IL
Jadvyga Gruodienė 100 dol., Chicago, IL
Dr. Arnoldas Grushnys 100 dol., Wichita, Kansas
Kasimir Gudauskas 100 dol., Baltimore, MD
Jonas Kavaliūnas 100 dol., Beverly Shores, IN
Jadvyga Kliorys 100 dol., Cleveland, OH
Marija Krisčiūnas 100 dol., Burlington, IA
J. V. Lopatauskas 100 dol., Santa Monica, CA
Zenonas Prusas 100 dol., Chillicothe, OH
Dalia Sadauskas 100 dol., Wheaton, IL
Alma Stoškienė 100 dol., La Canada, CA
Stanley Stončius 100 dol., Nashua, NH
Vitas Vaičiulis 100 dol., St. Petersburg Beach, FL
Marija Vaitkienė 100 dol., Belleville, IL
Juožas ir Marytė Vizgirdai 100 dol., Putnam, IL

DF nuoširdžiai dėkoja visiems šimtininkams

Dainininkės JURGOS ŠEDUKYTĖS

koncertai vyks:

lapkričio 2 d., 8:30 val. v. – New York, JAV (The Community House, 15 Borage Place, Forest Hills, New York);
lapkričio 3 d., 7 val. v. – Baltimore, JAV (Lietuvių namuose, 851-853 Hollins Street, Baltimore, MD 21201);
lapkričio 8 d. 8 val. v. – Washington (McGinty's Public House, 911 Ellsworth Dr, Silver Spring, MD 20910);
lapkričio 9 d., 7:30 val. v. – Boston, JAV (Lietuvių Piliečių klube, 368 W. Broadway Street, So. Boston, MA 02127);
lapkričio 10 d., 7 val. v. – Philadelphia, JAV (Lietuvių namuose, 2715 East Allegheny Avenue, Philadelphia, PA 19134);
Koncertų turą rengia JAV LB Krašto valdyba ir Jaunimo sąjunga.

Jaunimo centro valdybos pirmininkė Milda Šatienė ir Jurga Šedukytė po koncerto Jaunimo centre Čikagoje.
Sauliaus Sasnausko nuotr.

III Lietuviškų filmų festivalis Čikagoje

2007 m. lapkričio 9-11 d.

Gene Siskel Film Center, 164 North State Street, Chicago, IL 60601
Tel. 312-846-2600, www.siskelfilmcenter.org

DIRINGAS

Režisierius Ignas Miškinis, sukurtas 2006 m., trukmė 95 min.
Filmas rodomas lapkričio 9 d., penktadienį, 8:00 val. vakare,
kartojamas – lapkričio 12 d., pirmadienį, 6:00 val. vakare.

SEPTYNI NEMATOMI ŽODIS

Režisierius Šarūnas Bartas, sukurtas 2005 m., trukmė 116 min.
Filmas rodomas lapkričio 10 d., šeštadienį, 5:00 val. vakare,
kartojamas – lapkričio 13 d., antradienį, 8:00 val. vakare.

Režisierius Kristijonas Vildžūnas, sukurtas 2006 m., trukmė 90 min.
Filmas rodomas lapkričio 11 d., sekmadienį, 5:00 val. vakare,
kartojamas – lapkričio 15 d., ketvirtadienį, 8:15 val. vakare.
Festivalį rengia Lietuvos Respublikos generatinis konsulas Čikagoje kartu su Lietuvos Institutu.
Jei mums \$9, studentams \$7, nariams \$5.

Visada malonu, kai atsiranda naujų mūsų laikraščio skaitytojų. Šį kartą „Draugą“ užsiprenumeravo: **Kazys Razgaitis**, Rosemont, PA; **Alex ir Živilė Šilgaliai**, Palos Hills, IL; **Virgil Krapauskas**, Orland Park, IL; **dr. Ramūnas A. Kondratas**, Springfield, VA ir **Heinz Sedath**, Darien, IL. Dėkojame, kad skaitote dienraštį „Draugas“.

Jaunimo centro 50-mečio pokylis vyks gruodžio 2 d. didžiojoje salėje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago.

2 val. p.p. Jėzuitų koplyčioje bus aukojamos šv. Mišios, giedos Margarita ir Vaclovas Momkai, akompanuos Manigirdas Motekaitis.
3 val. p.p. didžiojoje salėje vyks akademija ir meninė programa, kurią atliks „Dainavos“ vyrų ansamblis ir tautinių šokių grupė „Suktinis“.
Vakarienę ruoš „Lithuania Plaza“ kulinariai. Bus laimingų bilietų traukimas. Stalus ir pavienes vietas galite užsisakyti tel. 708-447-4501 (Milda Šatienė) arba tel. 708-636-6837 (Anelė Pocienė). Maloniai kviečiame lietuvių visuomenę dalyvauti šioje šventėje.

Mieli skaitytojai,
primename, kad naktį iš šeštadienio į sekmadienį keičiamas laikas. Neužmirškite savo laikrodžių rodykles pasukti viena valanda atgal.